

Szakirodalmi és hivatkozási követelmények

BSc és MSc projektfeladatokhoz és szakdolgozatokhoz

Ez az útmutató a szakirodalom-feldolgozáshoz nyújt tartalmi és formai segítséget: A szakirodalom-gyűjtéshez adott tudnivalók mellett a felhasznált irodalom helyes kezelését és a hivatkozások megfelelő formátumát is ismerteti.

Tartalomjegyzék

1	A szakirodalom-gyűjtés és -feldolgozás alapjai	4
1.1	A szakirodalom-gyűjtésről általában	4
1.2	Hol érdemes, illetve elfogadható keresni?	5
1.2.1	Google Scholar	5
1.2.2	(Szak)adatbázisok	5
1.2.3	Hazai folyóiratok	5
1.2.4	Nemzetközi intézmények és szervezetek weboldalai	6
1.2.5	Internetes szakportálok	6
1.3	Mire érdemes odafigyelni a szakirodalom-gyűjtésnél és -feldolgozásnál?	6
1.4	A dolgozatok alaptípusai	8
1.4.1	Akadémiai típusú dolgozat	8
1.4.2	Üzleti probléma, vállalati esettanulmány	8
2	Az információk (újra)felhasználása	10
2.1	Az idézés és hivatkozás szükségessége	10
2.2	Plagizálás	10
2.2.1	Mi számít plágiumnak és hogyan lehet elkerülni?	10
2.2.2	A plagizálás különböző típusainak jellemzői	12
2.2.3	A plagizálás következményei	12
3	A hivatkozások kezelésének alapvető tudnivalói	14
3.1	Hivatkozás az APA 7. kiadása szerint	14
3.1.1	Szövegekzi hivatkozások kontra irodalomjegyzék	14
3.1.2	Mikor és hogyan használjuk az idézőjeleket?	15
3.1.2.1	Szó szerinti idézetek	15
3.1.2.2	Tartalmi átvétel, parafrázisok	17
3.1.3	Kivonatolt hivatkozási útmutató	18
3.1.3.1	Folyóiratcikk	18
3.1.3.2	Könyv, e-könyv	21
3.1.3.3	Könyvfejezet (szerkesztett könyvben)	23
3.1.3.4	Publikált oktatási segédanyag	25
3.1.3.5	Konferenciakiadvány	26
3.1.3.6	Weblap – szerző: személy(ek)	27
3.1.3.7	Weblap – szerző: intézmény/szervezet	27
3.1.3.8	Weblap – dátum nélkül	28
3.1.3.9	Audiovizuális média	29
3.1.3.10	Műhelytanulmány (Working paper)	31
3.1.3.11	Újság- vagy magazincikk, blogposzt	31
3.1.3.12	Szakedolgozat, (doktori) disszertáció	32
3.1.3.13	Belső vállalati dokumentumok/adatok	33
3.1.3.14	Szóbeli közlés, nincs visszakereshető forrás	34
3.1.3.15	Saját adatok/eredmények/megállapítások kezelése, saját kutatás résztvevőinek idézése	35
3.1.3.16	Nincs azonosítható szerző	36
3.1.3.17	Közvetett hivatkozások	36
3.1.3.18	Több szerző művei egy (összevont) hivatkozásban	37
3.1.3.19	Egy szerző több munkája azonos évből	38
3.1.3.20	Jogforrások hivatkozása	39
4	Gyakran ismételt kérdések	42
4.1	Formázás, nyelvhasználat, stílus	42
4.1.1	Hogyan használjuk a mondatvégi írásjeleket szó szerinti idézetek esetén?	42

4.1.2	Hogyan jelöljük a szükséges változtatásokat a szó szerinti idézetekben?.....	42
4.1.3	Hogyan jelöljük a helyesírási vagy gépelési hibákat a szó szerinti idézetekben?	42
4.1.4	Hogyan írjuk a forrás pontos helyére utaló rövidítéseket a szövegekőzi hivatkozásokban?	42
4.1.5	Lehet lábjegyzeteket/végjegyzeteket használni hivatkozáshoz?	42
4.1.6	Hogyan tüntessük fel az ábrák, táblázatok stb. forrását a képaláírásban?.....	42
4.2	Szövegekőzi hivatkozások	43
4.2.1	Hogyan tüntessük fel a szó szerinti idézet pontos helyét, ha az idézett szöveg a következő oldalra is átnyúlik?	43
4.2.2	Hogyan tüntessük fel a nem egymást követő oldalokról származó információk helyét?	43
4.2.3	Hogyan idézzünk egy oldalszám nélküli forrásból?.....	43
4.2.4	Hogyan hivatkozzunk egy szervezeti (vállalati) szerző által írt publikációra?	43
4.2.5	Hogyan kell idézni egy vállalati dokumentumot, ha a vállalat kilétét el kell rejteni?.....	43
4.2.6	Hogyan hivatkozzunk egy jogi forrásra (pl. törvényre vagy EU-s irányelvre)?	43
4.2.7	Hogyan idézzük egy szerző ugyanazon munkáját többször egyazon bekezdésben?.....	44
4.2.8	Fel lehet használni egy másik forrásban hivatkozott publikációt annak a közvetlen elolvasása nélkül?	44
4.2.9	Mit jelent az „et al.” és hogyan/mikor kell használni?	44
4.2.10	Hogyan kell egy szerző több, különböző évben kiadott munkájára egy szövegekőzi hivatkozásban hivatkozni?	44
4.3	Irodalomjegyzék	45
4.3.1	Hogyan kell rendezni az Irodalomjegyzék tételeit?.....	45
4.3.2	Hogyan kell formázni az Irodalomjegyzéket?.....	45
4.3.3	Hogyan kell megjeleníteni a szerzők neveit az Irodalomjegyzékben?.....	45
4.3.4	Hogyan kell hivatkozni egy 21 vagy annál több szerzővel által írt publikációra?	45
4.3.5	Hogyan kell megjeleníteni a kiadó helyét (város) egy könyv vagy könyvfejezet hivatkozásában?	45
4.3.6	Hogyan kell idézni egy online megtalált folyóiratcikket: cikként vagy weboldalként?.....	46
4.3.7	Hogyan kell feltüntetni a weboldal letöltésének dátumát az irodalomjegyzékben?.....	46
4.3.8	Hogyan lehet idézni/hivatkozni egy oktató anyagát?.....	46
4.3.9	Hogyan kell hivatkozni egy saját felmérést, ami a saját projekthez/kutatáshoz készült?	46
4.3.10	Hogyan kell feltüntetni, amit a saját felmérésem résztvevői mondtak?	46
4.4	Egyéb kérdések	47
4.4.1	Ki a felelős a dolgozatomban szereplő idézetekért és hivatkozásokért?	47
4.4.2	Mi a különbség a bibliográfia és az irodalomjegyzék között?	47
4.4.3	Hogyan lehet meghatározni az idézett forrás típusát a megfelelő idézési és hivatkozási formátumhoz?	47
4.4.4	Honnan kaphatok további segítséget az idézetekkel és hivatkozásokkal kapcsolatban?	47
Irodalomjegyzék.....		48
Függelék		53
A.	A hivatkozási rendszerek áttekintése	53
a)	Lábjegyzetes/végjegyzetes (vagy lábjegyzeteket és bibliográfiát alkalmazó) hivatkozási stílusok	53
b)	Zárójeles vagy szerző-évszám hivatkozási rendszerek.....	54
c)	Számozott hivatkozási rendszerek	54
d)	„Vegyes” hivatkozási rendszerek	55

1 A szakirodalom-gyűjtés és -feldolgozás alapjai

A választott témájától függően a projektfeladatában és szakdolgozatában (továbbiakban dolgozat) változatos feladatokat kell majd elvégeznie, amelyek különböző megközelítést és módszereket igényelnek. **A dolgozat készítésnek ugyanakkor megkerülhetetlen eleme a témához kapcsolódó releváns szakirodalom felkutatása és elemzése (megfelelő hivatkozással), amely nélkül nem lehet a projektfeladatot/szakdolgozatot elkészíteni.** A dolgozat jellegétől függően természetesen különböző mélységgel kell a vonatkozó szakirodalmat felkutatnia, bemutatnia és elemeznie. Például, egy marketing témájú dolgozat elsősorban primer adatok gyűjtésére és feldolgozására épül, míg egy vállalati pénzügyes probléma esetén az elemzési keret körültekintő megválasztásán van a hangsúly. Egy akadémiai (tudományos) jellegű dolgozat esetén ugyanakkor a munka döntő része a vonatkozó irodalom kritikai elemzéséből, szintetizálásából áll.

1.1 A szakirodalom-gyűjtésről általában

A projektfeladat(ok), illetve a folyamat végén a szakdolgozat, minden hallgatónak komolyabb tudományos alaposságú munkája lesz, amelynek értékelésében a források feldolgozásának és használatának minősége jelentős szerepet játszik. **A szakirodalom gyűjtésének és feldolgozásának megfelelő elsajátítása, illetve elvégzése azonban tanulás- és időigényes folyamat.** Sokan csak azzal kalkulálnak, hogy mennyi időbe telik megírni a dolgozatot, miközben az adat- és szakirodalom-gyűjtés munka- és időigényét alábecsülik, annak ellenére, hogy ezek alapvetően befolyásolják a dolgozat a minőségét.

Valójában már **a folyamat legelején (a lehetséges témák mérlegelésekor, a leendő téma kiválasztásakor) szükséges a kapcsolódó szakirodalom valamilyen fokú előzetes áttekintése.** Enélkül nem lehetséges megfelelően kidolgozható témát választani, illetve témajavaslatot megfogalmazni, minek következtében a dolgozat sem készíthető el az elvárt minőségben. Előfordulhat ugyanis, hogy a dolgozatírás során – a téma kiírását követően – szembesül valaki azzal, hogy a szükséges adatok nem szerezhetők be, vagy a feladata megoldásához szükséges módszertani ismereteknek nincs a birtokában. A vonatkozó szakirodalom előzetes áttekintése révén azonban információt szerezhet az érdeklődésének megfelelő témá(k)ban alkalmazott módszerekről, lehetséges konkrét kutatási irányokról. A témaválasztás pontosításához, véglegesítéséhez – a témaválasztó beszámoló során – konzulense (BSc) / bizottsága (MSc) nyújt majd további segítséget.

Az első alapvető kérdés, hogy **miként és honnan lehet a releváns szakirodalmi forrásokat összegyűjteni?** Az internetes keresők elsődleges használata nem megfelelő megközelítés: **a szakirodalom keresése nem egyenlő a Google-ban való kereséssel!** Természetesen a szakirodalom egy része megtalálható az interneten, de az egyrészt általában nem az átlagos internethasználók által leggyakrabban felkeresett weboldalakon érhető el, másrészt az általános keresési metódusok javarészt olyan találatokat fognak eredményezni, amelyek tudományosnak nem/kevésbé nevezhető források. Továbbá az interneten véletlenszerűen talált szövegek valóságtartalma sokszor erősen megkérdőjelezhető, nem tekinthetők megbízhatónak.

Mivel alapvető elvárás, hogy az elkészítendő dolgozat tudományos igényességű munka legyen, azt kellő szakmai alaposzággal szükséges megírnia. Ehhez elengedhetetlen a releváns források, módszerek ismerete, amelyhez a témájába vágó tudományos, szakmai írásokat (pl. szócikket, könyveket) kell olvasnia és feldolgoznia, illetve a dolgozat jellegétől függően (pl. elsősorban primer adatokra támaszkodó üzleti téma vs. akadémiai jellegű kutatás) beépítenie a dolgozatba.

1.2 Hol érdemes, illetve elfogadható keresni?

A forrásmunkának igazán megfelelő anyagok elsősorban tudományos, szakmai folyóiratokban, kiadványokban, könyvekben találhatóak – nemzetközi szinten döntően angol nyelven, de vannak meghatározó hazai kiadványok is. Az alább ismertetett lehetőségeken kívül elsősorban az egyetem könyvtára, illetve a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár áll rendelkezésre, ahol az alapvető forrásmunkák megtalálhatók.

1.2.1 Google Scholar

A tudományos források egy része az interneten szabadon elérhető. A **Google Scholar** (<https://scholar.google.com>) a hagyományos Google keresőhöz hasonló felületen tesz lehetővé keresést tudományos tartalmakban, és ha van, felkínálja a kapcsolódó cikk vagy könyv szöveges állományához tartozó linket. A Google Scholar-ban lehetőség van a felkutatott szakirodalomról saját gyűjtemény létrehozására is, megkönnyítve ezzel az időben esetlegesen elhúzódó, szakaszos forrásgyűjtés áttekintését és kezelését.

1.2.2 (Szak)adatbázisok

Számos internetes szakmai adatbázis érhető el egyetemi hozzáféréssel, de vannak olyanok is, amelyek csak fizetős módon állnak rendelkezésre. Az egyetemi hozzáférés azt jelenti, hogy az egyetemi polgárok az egyetem IP cím-tartományából, vagy VPN használatán keresztül, vagy egyetemi azonosítóval (EduID, Caesar ID) belépve különböző kiadók szakmai folyóirataihoz, kiadványaihoz, adatbázisaihoz hozzáférnek, azaz kereshetnek bennük, bizonyos tartalmakat elolvashatnak, illetve akár le is tölthetik azokat. **Az Egyetemi Könyvtári Szolgálat weboldalán található meg** (<https://www.konyvtar.elte.hu/hu/online-forrasok>), **hogy az ELTE-nek aktuálisan milyen online tartalmakhoz van hozzáférése.**

Az egyes adatbázisokhoz részletes leírás és a használatukhoz gyakran útmutatók is rendelkezésre állnak. A legtöbbjükben számos keresési módszer áll rendelkezésre, amely révén például tudományterületenként, kulcsszavakra, vagy szerzőkre is kereshet. Érdemes időt szánni az adott keresési felület alaposabb megismerésére, hiszen nemcsak hogy megkönnyítheti a munkát az irreleváns találatok számát jelentősen csökkentő megfelelő keresőkifejezés alkalmazása, hanem sok esetben elengedhetetlen is, mivel a kevésbé kifinomult keresések eseténként több ezer találatot adnak.

Az egyik legismertebb tudományos folyóirat-gyűjtemény a **Web of Science (WoS) adatbázis** (<https://apps.webofknowledge.com>).¹ A **WoS a leginkább mértékadó (külföldi) szakmai folyóiratok adatbázisa**, mely lehetővé teszi kulcsszavak alapján, különböző keresési feltételek megadásával az igazán releváns források felkutatását. A WoS előnye továbbá, hogy – amennyiben az Egyetem az adott folyóirat kiadójával szerződésben áll – a talált cikk közvetlenül is letölthető a WoS-on keresztül. A WoS-nak magyar nyelvű oldala is van (<https://clarivate.libguides.com/europe/hungary>), amelyen webináriumokon sajátíthatja el mélyebben az adatbázisban való hatékony forráskeresés módszereit.

1.2.3 Hazai folyóiratok

A nemzetközi felhozatal mellett természetesen a hazai folyóiratok is bő merítést kínálnak a forrásgyűjtésre, de ezek nem feltétlen jegyzettek a nagy adatbázisokban, ezért külön érdemes rájuk/bennük keresni. Makrogazdaság, nemzetközi és vállalati pénzügyek, illetve (kül)gazdaságpolitika témában a kiemelt hazai folyóiratok a következők: **Közgazdasági Szemle, Szigma, Külgazdaság, Statisztikai Szemle, Pénzügyi Szemle, Hitelintézeti Szemle,**

---

¹ Egy másik, szintén meghatározó tudományos folyóirat-adatbázis a Scopus (<https://scopus.com>), melyhez az ELTE-nek jelenleg van előfizetése.

Köz-Gazdaság. Számvitel és kontrolling területen a **Controlling-info** és a **SZAK**-ma a kiemelt hazai folyóiratok. Menedzsment, illetve marketing területén a **Vezetéstudomány**, a **Minőség és Megbízhatóság**, valamint a **Marketing és Menedzsment** ilyenek. A hazai folyóiratok többsége szabadon hozzáférhető az egyes kiadványok saját weboldalán, illetve az egyetemi könyvtárban is fellelhetők nyomtatott formában.

1.2.4 Nemzetközi intézmények és szervezetek weboldalai

Jellemzően a nemzetközi intézmények és szervezetek berkein belül is **jelentős kutatómunka folyik**. Ezen szervezetek saját weboldalukon közlik a **kapcsolódó publikációkat** (leggyakrabban Researches/Publications/Working Papers menüpont alatt). Továbbá ezek az intézmények gyakran **rendszeres saját periodikus kiadványokat publikálnak** (pl. IMF WEO), amelyek szintén megfelelő tudományos forrást jelentenek. Nemzetközi pénzügyek, tőke- és pénzpiacok, makrogazdaság és (kül)gazdaságpolitika témában ilyen kiemelt szervezetek például az IMF, a BIS, a World Bank, az UNCTAD, illetve a vezető jegybankok (Federal Reserve, Bank of England, ECB).

Külön érdemes megemlíteni, hogy az Európai Unió ügyeivel kapcsolatban, az EU honlapján elérhetőek publikus brossúrák, melyek nem használhatók tudományos forrásként, de a Bizottság gazdasági és pénzügyi oldaláról (https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro_en) kiindulva már sok hasznos cikk, publikáció és adat elérhető.

1.2.5 Internetes szakportálok

Természetesen léteznek olyan **internetes szakportálok is, amelyek az adott terület tudományos életének aktuális ügyeivel foglalkoznak** (például a folyamatban lévő kutatásokat, megjelent publikációkat rövidebb, egyszerűbb formájú szakmai cikkekben foglalják össze). Ezek a rövidebb cikkek megkönnyítik és gyorsítják az irodalomgyűjtést a legfrissebb kutatások körében; kiinduló forrásként, ezeken keresztül a szerzők komolyabb írásainak tárházához jut el. Ebbe a körbe tartoznak például a makrogazdaság, nemzetközi pénzügyek és gazdaságpolitika területén a vezető európai portálok: a <http://bruegel.org>, illetve a <http://www.voxeu.org>. A közgazdaságtan teljes területét felölelő **National Bureau of Economic Research** oldalát is ajánljuk (<http://www.nber.org>), ahol valóban jelentős mennyiségben található korunk meghatározó közgazdasági által jegyzett forrást.

1.3 Mire érdemes odafigyelni a szakirodalom-gyűjtésnél és -feldolgozásnál?

Az alábbiakban néhány egyszerű tippet adunk arra, hogy miként érdemes az irodalomkutatáshoz hozzáfognia.

Az olvasott szakirodalomban jellemzően megtalálható az adott téma korábbi releváns szakirodalmának (rövid) összefoglalása. Az ezek végén található hivatkozásjegyzék nagymértékben megkönnyítheti a gyűjtést, mert az alapján megkeresheti az eredeti forrásokat, illetve a kapcsolódó munkákat. Hasonlóan támogathatja a gyűjtést egy, a témájába vágó PhD-értekezés, ami általában összegyűjti a vonatkozó szakirodalmat, és egyúttal egy átfogó képet is ad a témáról. **Hangsúlyozandó azonban, hogy az ilyen jellegű, összefoglaló források feldolgozása nem helyettesítheti a szakirodalom önálló olvasását, és mások szakirodalmi összefoglalója önmagában nem lehet egy projektfeladat/szakdolgozat alapja!**

A tankönyvek, egyetemi jegyzetek szintén hasznosak lehetnek a témában való elindulásra, mivel számos szakirodalmi forrást tartalmaznak. Azonban **az egyetemi jegyzeteket egyáltalán nem, vagy indokolt esetben csak minimális mértékben tanácsos forrásként használni!** (Elvárt az azokban hivatkozott források közvetlen feldolgozása.)

A tudományos, szakmai konferenciák anyagaihoz kapcsolódó cikkek és előadások jellemzően elérhetők az adott konferencia weboldalán, illetve a már említett adatbázisokban. A

konferenciaanyagok különösen hasznosak abból a szempontból, hogy az adott téma aktuális kutatási irányait mutatják be. Például nemzetközi szervezetek (akár jegybankok és más prominens gazdaságpolitikai döntéshozók) is gyakran kiemelt résztvevői a konferenciáknak, akiknek az előadásai szintén jó összefoglalók az egy-egy területen kialakult szakmai viták aktuális helyzetéről.

Sokan használják ismeretszerzésre a Wikipedia oldalait. Hangsúlyozni kell, hogy **sem a Wikipedia, sem más hasonló portálok nem minősülnek megbízható, tudományos forrásoknak, ezért ezek szakirodalmi forrásként való feltüntetése a dolgozatban kifejezetten kerülendő!** Ennek ellenére a Wikipedia angol (és kizárólag csakis az angol) verziója segíthet a témában való általános – első körös – eligazodásban és számos alapvető tudományos forráshoz tartalmazhat linket. A Wikipedia viszont legfeljebb kiindulópont lehet, az ott hivatkozott forrásokat eredetiben szükséges olvasni, illetve a dolgozatban való használat esetén hivatkozni.

Mivel maga a szakirodalom-gyűjtés és -olvasás általában időben elhúzódó folyamat, a források rend(szer)ezése, áttekinthetővé tétele is fontos tényező. Ha a kezdetektől fogva módszeresen foglalkozik ezzel, a későbbiekben sok időt és felesleges munkát spórolhat meg, illetve számos bosszúságtól kímélheti meg magát. Az első fontos dolog, hogy utólag könnyen kereshetővé tegye azt, hogy melyik műben milyen fontos gondolatot olvasott, amit fel kíván majd használni a saját munkájában. Többféle módon teheti ezt meg. Például az internetböngésző könyvjelző funkcióját használva, megfelelő címkékkel ellátva mappákba rendezheti az anyagokat. Célszerű megoldás lehet az olvasott cikket olyan néven (pl. szerző, kulcsszó szerint) elmenteni, amely a későbbi áttekintést elősegíti. A letöltött cikkekben továbbá kiemeléssel, megjegyzéssel megjelölheti a legfontosabb részeket a későbbi felhasználásra. Vezethet egyszerű katalógust (táblázatot) a cikkekről a fontosabb információkat külön oszlopokban nyilvántartva. Továbbá kifejezetten hivatkozáskezelő szoftvert is alkalmazhat célra (pl. EndNote, Mendeley, Zotero). Amikor kikeres és elment egy cikket, ***mindenképpen tanácsos rögtön a pontos hivatkozás elmentése is, hogy könnyen hozzáadható legyen a dolgozat majdani irodalomjegyzékéhez, amennyiben az adott munkából idéz vagy azt hivatkozza a sajátjában*** (a legtöbb adatbázisból a cikkekre való pontos hivatkozás is kimásolható).

A szakirodalom megfelelő feldolgozását/hivatkozását és a tartalom közlésének/idézésének szakszerű módját is meg kell tanulnia. Ehhez támpontot nyújtanak az olvasott cikkekben megtalálható példák, azaz hogy mások hogyan idézik, elemzik az általuk feldolgozott szakirodalmat. Az újabb cikkekben jellemzően külön fejezet szól a kapcsolódó szakirodalom áttekintéséről. Jelen útmutató következő fejezetében részletesen olvashat majd a szakirodalom-használat formai követelményeiről.

Tartalmi oldalról fontos ugyanakkor azt megérteni, hogy a felhasznált irodalmat eredetiben kell olvasni. Más szerző által készített irodalomfeldolgozás az adott szerző interpretációját tükrözi, az ő saját cikkének, kutatásának irányához igazodva. Ezért egy PhD munka vagy egy jegyzet önmagában nem lehet megfelelő irodalmi forrás a saját munkájához, csak kiindulópont. Egy példával illusztrálva ezt: ha arról írna, hogy Robert Mundell miben látta egy optimális valutaövezet alapfeltételét, akkor nem azt kell idéznie, hogy más szerző szerint mit mondott erről Mundell, hanem eredetiben kell elolvasnia Mundell munkáját és saját magának kell értelmeznie azt.

Gyakori hiba szokott lenni, hogy az olvasott szakirodalmat úgynevezett „kannibalizálja” a hallgató. Ez azt jelenti, hogy egy kimásolt szöveget részben átírva helyezi el a saját dolgozatában, általában forrásmegjelölés nélkül (lásd részletesen a 2. fejezetben). **Ez még az eredeti szerzőre való hivatkozás esetén sem fogadható el,** mivel nem a saját munkája, interpretációja az adott szerző gondolatáról. Hivatkozás nélkül pedig egyértelműen a plágium

egyik leg súlyosabb esete. **Kiemeljük ezért ismételtlen, hogy a megfelelő szakirodalom-feldolgozáshoz vezető legfontosabb út maga a szakirodalom olvasása.**

A szakirodalom használatának elsajátítása, a forrásgyűjtés és -feldolgozás sok időt igényel, ezért javasoljuk, hogy ne kizárólag a projektfeladat/szakdolgozat beszámolóhoz/leadáshoz tartozó egyes határidőket megelőző rövid „hurrá etapokban”, hanem **minél folyamatosabban, jól átgondoltan dolgozzon a feladatán.**

1.4 A dolgozatok alaptípusai

A szakirodalom-kutatással kapcsolatos elvárások alapvetően különböznek attól függően, hogy a dolgozat akadémiai (tudományos) kutatásra vagy valamilyen üzleti/vállalati probléma megoldására irányul-e. Az alábbiakban ezekhez nyújtunk némi fogódzkodót.

1.4.1 Akadémiai típusú dolgozat

Akadémiai típusú dolgozat esetén az adott témát a vállalati, üzleti problémák megoldásánál tapasztaltnál jóval mélyebb tudományos igényességgel szükséges feldolgozni. Ez gyakran elméleti síkon történik, ezért sokszor az „elméleti kutatás” címkével látják el. Ez azonban helytelen megközelítés, mivel az akadémiai kutatásnál is gyakori elvárás a felállított elméletek, hipotézisek empirikus tesztelése. Helytállóbb tehát a tudományos kutatás vs. üzleti jellegű probléma szembeállítás mentén megkülönböztetni a többi típusú projektfeladattól/szakdolgozattól. Jellegéből fakadóan **az akadémiai kutatásnál az irodalomfeldolgozás** kiemelt szereppel bír, és általában **mélyebb és terjedelmesebb is, mint egy gyakorlati, vállalati** (pénzügyes, marketinges stb.) **téma elemzésénél.** Ebből kifolyólag az akadémiai jellegű munkáknál a „Bevezetés”-t követően a szakirodalom feldolgozása, bemutatása önálló fejezetben kell szerepeljen, „Irodalmi áttekintés” (vagy „Irodalmi összefoglaló”) címmel.

A szakirodalomgyűjtést ajánlatos elsősorban a Web of Science adatbázis, illetve az adott tudományterületnek megfelelő, meghatározó hazai folyóiratok tartalomjegyzéke alapján elvégezni. Ugyan általános elvárás bármely irodalomkutatás esetén, az akadémiai kutatásnál különösen fontos, hogy **az Olvasónak minél tömörebb és informatívabb tájékoztatást adjunk arról, hogy az adott téma kutatása honnan indult, és hol tart most, melyek az aktuális megválaszolatlan kérdések, dilemmák.** Ennek megfelelően az „Irodalmi áttekintés” első felében a témát – a kezdetekben – megalapozó/elindító műveket kell hivatkozni; ezt követően pedig a legfrissebb kutatásokra fókuszálva, az elmúlt 5-10 év meghatározó cikkeit kell bemutatni – külön kihangsúlyozva a témát illető aktuális kutatási irányokat. Törekedjen arra, hogy az egyes forrásokat röviden, néhány mondatban mutassa be, csak az adott tanulmány által vizsgált problémára és az azzal kapcsolatos eredményekre/konklúzióra fókuszálva! **Az irodalomkutatást érdemes az elmúlt 5-10 évre fókuszáltan kezdenie.** Az alapképzéshez utóbbiakon keresztül már könnyen eljut, mivel azokat a legfrissebb források irodalmi összefoglalója is jellemzően hivatkozta.

Az akadémiai típusú dolgozatoknál **minimálisan 10 tudományos igényességű forrást** (folyóiratcikk, könyv, working paper) **kell feldolgoznia projektfeladatonként.** (Az alapképzési szakokon futó Projektfeladat II. esetén ez a szám az új forrásokra vonatkozik, amelyeket Projektfeladat I. keretében még nem dolgozott fel.)

1.4.2 Üzleti probléma, vállalati esettanulmány

Üzleti probléma, vállalati esettanulmány esetén is a dolgozat megkerülhetetlen része a témához kapcsolódó releváns szakirodalom alapos ismerete és feldolgozása. Ugyanakkor **a probléma megoldásának mikéntje az értékelés kiemelt részét fogja képezni, miközben a szakirodalom áttekintése – szemben az akadémiai kutatással – „másodlagos” fontosságú.**

Például, egy üzleti témájú dolgozat elsősorban primer adatok gyűjtésére és feldolgozására épül, míg egy pénzügyes probléma esetén az elemzési keret körültekintő megválasztásán van a hangsúly. **A dolgozatában ismertetnie kell az alkalmazott adatokat, módszereket, azok megalapozottságát, előnyeit és hátrányait. A szakirodalom feldolgozásának leginkább utóbbiakat kell hitelt érdemlően megalapoznia.** Külön figyelmet kell szentelnie annak, hogy egyértelműen kiderüljön, mi a saját munkája és hozzájárulása a témához – kitérve az adatok gyűjtésére és az alkalmazott módszertan körültekintő megválasztására. A szakirodalom-kutatás eltérő funkciója végett az üzleti típusú munkáknál nem kell feltétlenül külön fejezetet szentelni az irodalom áttekintésének, az – a Szerző belátása szerint – a „Bevezetés” részét is képezheti. Ugyanakkor az adatokat és módszereket bemutató fejezet(ek)ben szükséges a megfelelő források hivatkozásával munkáját – a választott eljárásokat – megalapozni.

Üzleti típusú problémák esetén **minimálisan 5 új** – a korábbi projektfeladat (BSc) során nem feldolgozott – **tudományos igényességű forrást** (folyóiratcikk, könyv, working paper) **kell feldolgoznia projektfeladatonként.** Az akadémiai jellegű dolgozatok kapcsán rögzített többi ajánlás az üzleti jellegű problémákat tárgyaló dolgozatok esetén is fennáll (az irodalomkutatás időbeli fókusz, a források ismertetésének terjedelme stb.).

Bár az egyes dolgozattípusokra a fentiekben meghatározásra került **a minimálisan feldolgozandó források száma, ennek teljesítése a dolgozat elfogadásához szükséges alapkövetelmény, a jó érdemjegyet önmagában nem garantálja.** Érdemes ezért minél több releváns forrást feldolgoznia. További hangsúlyos elvárás, hogy **a feldolgozott forrásokra arányosan kell támaszkodnia** a dolgozat során. A dolgozat elutasítását vonhatja maga után, ha a dolgozatot jelentős részben 1-2 forrásra épít, majd – a minimumkövetelmény teljesítése érdekében – a hiányzó számú forrást marginális szövegrészekben hivatkozva le.

2 Az információk (újra)felhasználása

2.1 Az idézés és hivatkozás szükségessége

Tudományos jellegű munka (pl. projektfeladat, szakdolgozat, TDK-dolgozat stb.) írásakor felhasználhatja saját ötleteit vagy valaki más munkáját. (1. ábra) Az utóbbi esetben a megfelelő hivatkozás elengedhetetlen a szerzői jogi törvények betartása végett, azaz az összes, szövegközi hivatkozásban és irodalomjegyzékben megjelenő forrás pontos feltüntetése érdekében. Két lehetőség áll rendelkezésre mások ötleteinek közvetítésére: a tartalom szó szerinti idézése vagy tartalmi átvétele (parafrazisa, átfogalmazása) (Lee, 2015).

- A **szó szerinti idézés** egy másik szerző munkájának rövid részét (általában néhány szavát) közli változatlan formában. A szó szerinti idézeteknek (egy kivételtől, az ún. blokkidézetektől eltekintve, lásd alább) mindig idézőjelekben kell megjeleníteniük, és a forrás pontos helyét is meg kell adni az elvárt hivatkozási stílus követelményeinek megfelelően (pl. szerző(k), évszám és oldalszám az APA hivatkozási stílusban). (A helyes végrehajtásának pontos részleteiről a 3. fejezetben olvashat bővebben.)
- A **tartalmi átvétel**² (átfogalmazás) az eredetitől eltérő módon közvetíti valaki más állításait, vagyis a mondanivaló főbb pontjainak saját szavakkal való újrafogalmazását vagy összefoglalását jelenti. Tartalmi átvétel esetén nincs szükség idézőjelekre, de a forrást a hivatkozási stílusnak megfelelően meg kell jelölni.

Mások munkájának pontos hivatkozás nélkül történő felhasználása esetén plágiumról, plagizálásról beszélünk (lásd 2.2. alfejezet).

1. ábra: Az információk különböző típusai és elfogadott felhasználási módjaik

Forrás: Saját szerkesztés AUT Literacy for Assessments (2020) nyomán

2.2 Plagizálás

2.2.1 Mi számít plágiumnak és hogyan lehet elkerülni?

A plágiumot gyakran más személy munkájának másolásával vagy kölcsönvételével azonosítják, valójában azonban sokkal komolyabb probléma: mégpedig csalás, mások ötleteinek ellopása és hazugság a valódi forrásról (*What Is Plagiarism?*, 2017, para. 1,3). Az eredeti ötletek bármilyen módon való bemutatása (például könyvek, videók, előadások, stb.

² Magyar nyelvű anyagokban a valójában paradox „tartalmi idézet” kifejezés használatával is találkozhat az Olvasó. Jelen útmutatóban épp a kifejezésben lévő önellentmondás miatt nem fordul elő.

formájában) szellemi tulajdonnak minősül, amelyet bizonyos szerzői jogi törvények és rendeletek védenek (*What Is Plagiarism?*, 2017).

A „plagizálni” kifejezés (és a plágium is) a latin „plagiarius” (emberrabló) szóból származik a Merriam-Webster Dictionary (n.d.) szerint, mely a következőképpen definiálja a plágiumot:

- „ellopni és sajátként feltüntetni (mások gondolatait vagy szavait),
- felhasználni (mások produkcióját) a forrás megjelölése nélkül,
- irodalmi lopást elkövetni,
- újként és eredetiként bemutatni be egy meglévő forrásból származó ötletet vagy terméket”³.

A Plagiarism.org weboldal (*What Is Plagiarism?*, 2017, para. 5) az alábbiakat mind plágiumnak tekinti:

- „valaki más munkájának sajátként való beadása/közlése,
- szavak vagy ötletek másolása másoktól forrás megjelölése nélkül,
- szó szerinti idézeteknél az idézőjel használatának elmulasztása,
- téves információk megadása a felhasznált idézet forrásáról,
- szavak megváltoztatása mellett a forrás mondatszerkezetének másolása a forrás megjelölése nélkül [úgynevezett „kannibalizálás” (lásd, pl., Sharkey-Smith, 2014), lásd bővebben a 3.1.2.2. alfejezetet],
- olyan sok szó vagy ötlet másolása egy forrásból, hogy azok már a saját munkájának nagyobb részét teszik ki, függetlenül attól, hogy megjelöli-e a forrást vagy sem”⁴.

Amint a fenti felsoroláspontok rávilágítanak, valaki más munkájának felhasználása és az eredeti forrás megjelölésének elmulasztása plagizálás. Valaki más munkájának felhasználása mindössze néhány szó megváltoztatásával „**kannibalizálás**”, ami szintén a plágium egyik formája. A pontos idézés és hivatkozások nélküli kannibalizálás a plágium egyik legsúlyosabb formájának számít. Az ilyen tartalmi átvételek nem lehetnek hosszabbak egy néhány soros bekezdésnél és nem terjedhetnek ki egymást követő bekezdésekre még abban az esetben sem, ha a pontos szövegekői és irodalomjegyzékbeli hivatkozások fel vannak tüntetve, mivel ez szintén plágiumnak minősülne. Ennek súlyossága a 2.2.3. alfejezetben található 1. táblázat alapján ítélendő meg.)

Érdeemes megjegyezni, hogy még a forrás helyes megjelölése esetén sem fogadható el a csak néhány forrásra való túlzott támaszkodás. Ugyanígy nem elfogadható az irodalmi áttekintésben mindössze két vagy három forrásra való támaszkodás, vagy az egyes források túlzott felhasználása (azaz egyes források másokhoz képesti kiemelkedő gyakoriságú hivatkozása), mivel ezek a fenti felsorolás utolsó pontjához vezetnek: relatíve túl sok rész származna valaki más munkájából, még a források megfelelő szövegekői és irodalomjegyzékbeli hivatkozása esetén is.

Kérjük, vegye figyelembe, hogy egy vizuális elem, audiovizuális tartalom, illetve hanganyag (például egy ábra, táblázat, kép, videó vagy zenemű) felhasználása megfelelő engedély nélkül, illetve a pontos forrásának megjelölése hiányában szintén plágium (*What Is Plagiarism?*, 2017).

A plágium elkerülése érdekében, a másvalaki munkájából származó összes adat, ábra stb. forrását pontosan szükséges hivatkozni (mind az szövegben, mind az irodalomjegyzékben); részletes hivatkozási útmutató a 3. fejezetben található. A kész dolgozatot úgynevezett

---

³ A dokumentum szerzőjének saját fordítása.

⁴ A dokumentum szerzőjének saját fordítása.

plágiumkereső szoftver segítségével is lehet ellenőriztetni az Interneten a leadás előtt, hogy még a plagizálás gyanúja se merülhessen fel.

2.2.2 A plagizálás különböző típusainak jellemzői

A plágiumon belül általában különbséget tesznek a szándékos plágium (csalás, lopás) és a nem szándékos/véletlen plágium (gondatlanság, tipográfiai hiba) között. Érdemes megjegyezni, hogy az ELTE komolyan veszi a plágium összes típusát, ezért a plagizálás büntetéseket vonhat maga után (lásd a 2.2.3. alfejezetet).

- **Szándékos plagizálás** akkor fordul elő, ha valaki szándékosan használja fel másvalaki munkáját forrásmegjelölés nélkül. Szándékos plágiumot követ el valaki, ha (Study & Learning Centre RMIT, 2015, para. 2)⁵:
  - „másvalaki által írt dolgozatot ad le,
  - lemásolja egy másik hallgató dolgozatának egy részét, vagy felhasználja annak a hallgatónak az ötleteit, és sajátjaként közli,
  - fizet valakinek, hogy megírja a dolgozatát,
  - letöltött szövegeket ad le, vagy közvetlenül az Internetről másol és illeszt be tartalmakat,
  - szándékosan használja más szerző ötleteit, alkotásait, képeit stb [sic] anélkül, hogy megadná, azok honnan származtak”.
- **Véletlen plagizálásról** lehet szó hibás szó szerinti idézet, illetve tartalmi átvétel, továbbá pontatlan szövegközi vagy irodalomjegyzékbeli hivatkozás eredményeként is. Véletlen plagizálás, ha az illető (Study & Learning Centre RMIT, 2015, para. 3)⁶:
  - „elfelejti megadni, hol található az információ,
  - nem figyel oda, honnan származik a tartalmilag idézett anyag (amikor átfogalmazza más szerzők ötleteit saját szavaival),
  - egy másik személy szavait idézőjelek nélkül idézi szó szerint, annak ellenére, hogy megmondja, honnan származik az információ,
  - jegyzetek készítésekor nem rögzíti, hogy honnan származik az információ”.

2.2.3 A plagizálás következményei

A nemzetközi és hazai szerzői jogi törvények mellett az ELTE Hallgatói Követelményrendszere is foglalkozik a plagizálás következményeivel; a 74/A. §, 74/B. § és 74/C. § tartalmával összhangban a szankciók a plágium súlyosságától függően változnak. A legsúlyosabb esetekben, ha a Hallgató megsérti a szellemi tulajdon tisztességes felhasználásának szabályait, fegyelmi vétséget követ el. (Lásd az ELTE HKR 74/C. § (2) bekezdését (ELTE, 2020a).) Ha a Hallgató dolgozata nem felel meg a plágiumszabályoknak (súlyosabb esetek), értékelhetetlennek kell minősíteni a dolgozatot, és meg kell tagadni az osztályozását. (Lásd az ELTE HKR 74/C. § (1) bekezdését (ELTE, 2020a).) A legkevésbé súlyos esetekben, amikor a Hallgató csak részben sérti meg a mások szellemi tulajdonának használatára vonatkozó szabályokat, és ez gondatlanságra vezethető vissza, az illetékes oktató / tanszék / intézet értékelheti a dolgozatot. (Lásd az ELTE HKR 74/C. § (3) bekezdését (ELTE, 2020a).)

Az 1. táblázat részletezi a plágium különféle eseteit súlyosságuk szerint.

---

⁵ A dokumentum szerzőjének saját fordítása.

⁶ A dokumentum szerzőjének saját fordítása.

1. táblázat: A plágium különböző súlyosságú eseteinek jellemzői

Jellemző/ Eset	Legkevésbé súlyos esetek		Közepesen súlyos esetek			Legsúlyosabb esetek	
	Súlyosság →						
Terjedelem	pár szó	egy mondat	pár mondat	teljes bekezdés(ek)	teljes szakasz(ok)	több oldal	teljes mű
A másolt anyag eredetisége	széles körben használt kifejezés vagy gondolat		szerzők szűk köre által használt kifejezés vagy gondolat			egyedi kifejezés vagy gondolat	
Hely/kontextus	standard módszerek a módszertani részben		mások eredményeinek ismertetése az irodalmi áttekintésben			a hallgató saját hipotézisei, adatai, megállapításai, következtetései, javaslatai	
Forrás szövegekői hivatkozása, ill. feltüntetése az irodalomjegyzékben	szerepel szövegekői hivatkozás, és megjelenik az irodalomjegyzékben		nincs/pontatlan a szövegekői hivatkozás, de hiányosan/pontosan szerepel az irodalomjegyzékben			egyáltalán nincs szövegekői hivatkozás, és az irodalomjegyzékben sem szerepel	
Megtévesztés szándéka	nincs jele a megtévesztés szándékának		elképzelhető a megtévesztés szándéka			nyilvánvalóan szándékos megtévesztés	
A plágium következményei	oktatói döntés (ELTE HKR 74/C. § (3) alapján)		osztályozás megtagadása (ELTE HKR 74/C. § (1) alapján)			fegyelmi vétség (ELTE HKR 74/C. § (2) alapján)	

Forrás: Saját szerkesztés Colquitt (2012, p. 750), Wagner (2011, p. 3) és ELTE (2020b, 74/C. §) nyomán

3 A hivatkozások kezelésének alapvető tudnivalói

Tudományos munkák írásához számos hivatkozási rendszert használnak, viszont nincs „egy, általánosan elfogadott” módszer. A különböző tudományterületek, illetve különböző publikálási tevékenységet folytató entitások (folyóiratok, kiadók) vagy akár az egyes felsőoktatási intézmények is más és más stílust használnak és preferálnak – néha történelmi, néha inkább szubjektív okokból. A különböző hivatkozási rendszerek és stílusok rövid ismertetője az A. Függelékben olvasható.

3.1 Hivatkozás az APA 7. kiadása szerint

Az ELTE Gazdaságtudományi Kara (GTK) az APA hivatkozási stílus alkalmazását várja el, ami az ún. zárójeles vagy szerző-évszám rendszer egyik típusa. Ezt azt jelenti, hogy a szövegben zárójelben van megadva az információ forrása, amely magába foglalja a szerző(k) vezetéknevét/-neveit és a publikálás idejét, illetve esetleg információt arról, hogy pontosan hol (pl., oldalszámok) található az adott információ a hivatkozott szövegben. Az APA-stílus meghatározza az irodalomjegyzék tartalmi követelményeit és formátumát is, mely az adott mű végén található a szerző-évszám típusú hivatkozási rendszerek esetében. (A pontosabb követelményekről a következő fejezetek adnak tájékoztatást.)

Ugyan 1952-ben publikálták a kézikönyv első változatát (American Psychological Association, 1952), az „Amerikai Pszichológiai Társaság publikációs kézikönyv”-ének aktuális, hetedik kiadása 2019 októberében jelent meg. A különböző verziók létezésének ténye azt is sugallja, hogy voltak változások verzióról verzióra, így mindig ügyeljen arra, hogy a hetedik verzió előírásait kövesse! (A kézikönyv megvehető online, azonban a jelen útmutató következő fejezetei minden szükséges információval ellátják. Így nem szükséges a kézikönyv megvásárlása.)

3.1.1 Szövegekői hivatkozások kontra irodalomjegyzék

Más szerzők munkáinak hivatkozásakor a felhasznált információ forrása néhány alapinformáció (vezetéknév/-nevek, évszám, esetleg oldalszám vagy szakasz száma) kombinációjaként jelenik meg az olvasó számára a szövegben (ezt hívjuk szövegekői hivatkozásnak), illetve a szöveg végén (ezt hívjuk irodalomjegyzéknek). A **szövegekői hivatkozások** kompakt módon jelzik a szövegtörzsben az információ forrását, míg az **irodalomjegyzék** tartalmazza az összes bibliográfiai adatot (pl. a kiadó, folyóirat számának sorszáma, és/vagy az URL vagy az úgynevezett digitálisobjektum-azonosító (digital object identifier, DOI), amelyek szükségesek az adott munka konkrét megtalálásához.

Vegyük például a következő mondatot⁷:

„A DOI (Digital Object Identifier) segítségével megoldható az online megjelenő közlemények egyértelmű azonosítása és elérésük hosszútávú biztosítása. ... [Továbbá a] központi adatbázis ... tárolja az online objektumok metaadatait is, ami lehetővé teszi az automatikus adatcserét.” (MTA Könyvtár és Információs Központ, n.d., secs. 1-2)

A kerek zárójelben szereplő információ (ti., „MTA Könyvtár és Információs Központ, n.d., secs. 1-2”) a szövegekői hivatkozás, a vonatkozó irodalomjegyzékbeli tételt pedig az „MTA Könyvtár és Információs Központ”-re keresve találjuk meg az Irodalomjegyzékben. Ez így néz ki például:

---

⁷ A konkrét példákat szürke háttérrel jelöltük ebben az útmutatóban, amely formázás azonban NEM része az elvárt formátumnak.

Felhívánk a figyelmet a 0,85 cm-es függő behúzásra⁸ és arra, hogy az APA-stílus (hetedik kiadása) szerint mindig ábécésorrendben kell felsorolni az irodalomjegyzékben megjelenő tételeket.

A szövegben csak az irodalomjegyzékben feltüntetett források hivatkozhatók, illetve az összes irodalomjegyzékben szereplő tételt hivatkozni kell (legalább egyszer) a szövegben.

3.1.2 Mikor és hogyan használjuk az idézőjeleket?

3.1.2.1 Szó szerinti idézetek

Észrevehette, hogy a 3.1.1. alfejezetben idézett információ idézőjelben szerepelt a szövegben. Ez azért volt így, mert a szóról szóra, (jelöletlen) változtatások⁹ nélkül lett kimásolva az információ eredeti forráshelyéről, vagyis mivel szó szerinti idézet. A szó szerinti idézeteknek két alaptípusa létezik: az ún. **rövid (szó szerinti) idézetek** (amelyek 40 szónál rövidebbek), illetve az ún. **blokkidézetek** (amelyek legalább 40 szavasak). (Egy további speciális eset az, amikor egy idegen nyelvű szöveget a fordítást leszámítva szó szerint használna fel valaki. Az ilyen **lefordított idézetek** kezeléséről az alfejezet végén lesz szó részletesebben.)

- **Rövid (szó szerinti) idézetek**

A 40-nél kevesebb szót tartalmazó, ún. rövid szó szerinti idézetek esetén (az APA-stílus hetedik kiadása szerint):

- mindig dupla idézőjelet kell használni, és
- ki kell egészíteni a szövegközi hivatkozás szerzőre és évszámra vonatkozó információit az idézett információ eredeti forrásban lévő helyét azonosító adattal, vagyis meg kell adni az oldalszámot vagy bármely egyéb, a konkrét előfordulási hely azonosítására alkalmas információt (pl. bekezdés vagy szakasz/(al)fejezet száma, ha nincsenek oldalszámok, mert online anyagról van szó).

A szövegközi hivatkozás az előző példában vagyis az (MTA Könyvtár és Információs Központ, n.d., secs. 1-2) azt mutatja meg az olvasónak, hogy az a szövegrészlet, amely az idézőjelben a DOI magyarázatával kapcsolatban szerepel, a forrás 1. és 2. alfejezeteiben/szakaszaiban található meg, a forrás pedig az irodalomjegyzékben, az „MTA Könyvtár és Információs Központ” tételnél feltüntetett adatok alapján található meg. Vagyis pontosan a zárójelben szereplő szavakat fogja a <https://openaccess.mtak.hu/index.php/kiadoknak/doi> honlap 1-2. alfejezetében megtalálni.

Egy további példa:

Krugman és Obsfeld (2003, p. 15) megfogalmazásában „[e]gy országnak komparatív előnye van egy termék előállításában, ha az adott termék gyártásának más termékekben kifejezett alternatívaköltsége alacsonyabb abban az országban, mint más országokban”.

Figyelje meg, hogy egyrészt a fenti példában a szerzők neve a szöveg részeként jelenik meg, nem a hivatkozáson belül, ami teljesen megfelelő és valójában ez a javasolt jó gyakorlat, másrészt az eredeti szöveghez képesti (minimális) változtatások jelölésére a szögletes zárójelek

⁸ A bekezdés második és az után következő sorai beljebb kezdődnek, mint az első.

⁹ Az eredeti szöveghez képesti változtatások szögletes zárójelben [ ] szerepelnek, míg az ellipsis (...) a kihagyott részeket jelöli.

[ ] szolgálnak! A szövegek közötti hivatkozás pedig közli az Olvasóval, hogy a szó szerinti idézet Krugman és Obstfeld munkájának 15. oldaláról származik.

Ugyanennek az idézetnek egy alternatív felhasználási formája a következő:

Komparatív előnyről (egy adott ország, illetve termék esetében) akkor beszélhetünk „ha az adott termék gyártásának más termékekben kifejezett alternatívaköltsége alacsonyabb abban az országban, mint más országokban” (Krugman & Obstfeld, 2003, p. 15).

Figyelje meg, hogy ebben a második verzióban &-jel szerepel a szerzők nevei között, mivel azok a zárójelen belül szerepelnek! Bár ez a második verzió is teljes mértékben helyes (és vélhetően könnyebb is kivitelezni), mégsem ajánlott ezt a formátumot használni (vagyis a teljes zárójeles formátumú szövegek közötti hivatkozást a mondat végi pont elé rakni) minden egyes szövegek közötti hivatkozás esetében. Ha az elsőhöz hasonló megoldások is megjelennek a szövegek közötti hivatkozások némelyikének esetében, kevésbé lesz unalmas a szöveg, valamint némelyek számára könnyebben olvasható és jobban érthető is lesz.

- **Blokkidézet**

Az eddig ismert szabályok a 40 szónál rövidebb, ún. rövid (szó szerint) idézetekre vonatkoznak. Azokra a szó szerinti idézetekre, amelyek legalább 40 szavasak, vagyis az ún. **blokkidézetekre**, más formázási szabályok vonatkoznak: az adott bekezdést be kell húzni és nem kell a szöveget idézőjelek közé tenni. Például így:

A konceptualizálás tárgyalásakor gyakran utaltam az operacionalizációra, hiszen ezek szorosan összekapcsolódnak. Ismétlésképpen: a konceptualizálás az elvont fogalmak közelebbi meghatározása és finomítása, az operacionalizálás azon konkrét eljárásoknak a kialakítása, amelyek eredményeképpen az ezen fogalmakat megjelenítő empirikus megfigyelésekhez jutunk. ... az operacionalizálás nem pusztán egy tételes felsorolás egyes pontjainak módszeres kipipálását jelenti. (Babbie, 2003, pp. 152–153)

Figyelje meg, hogy nincs extra térköz vagy üres sor az idézet bekezdése előtt vagy után, illetve nincs mondatvégi pont a záró idézőjelet követően (American Psychological Association, 2020)!

Lehetőleg kerülje a blokkidézetek használatát, vagy ha valamiért mindenképp szükség van ilyenekre, korlátozza azok számát a lehető leginkább, kizárólag a feltétlenül szükségesekre! Ilyen hosszú, szó szerinti idézetek alkalmazása csak valóban indokolt esetben történhet (amit nem merít ki az információ tartalmi átvételének vagy összefoglalójának elkészítésére való lustaság). A fenti példa azonban egy definíció, amely esetben a konkrét szövegezés (ti., hogy a szerző mely kifejezéseket és hogyan használta) valóban fontos lehet, ezért indokolt lehet a blokkidézet használata. A fenti példa ugyan részben egy definíció, amely esetben a konkrét szövegezés (ti., hogy a szerző mely kifejezéseket és hogyan használta) valóban fontos lehet, ellenben a fent idézett résznél valójában egy jóval rövidebb szövegrész szó szerinti idézete (ti. rövid idézet) is elég, valamint jobban indokolható lett volna.

- **Lefordított idézetek**

Az olyan idézetek – legyenek rövid- vagy blokkidézetek –, amelyek az eredetitől csak a használt nyelvben térnek el, szó szerinti idézetnek számítanak bármely, az ELTE GTK-n beadott

dolgozat esetében.¹⁰ Éppen ezért az ilyen lefordított, de egyébként szó szerint felhasznált információkra ugyanazok a szabályok vonatkoznak, mint a szó szerinti idézetekre. Azzal a különbséggel, hogy ilyen idézetek esetén a fordítás tényét (és a fordító személyét) lábjegyzetben ki kell emelni. Például az alábbi idézet eredeti verziója ugyan angol, magát a fordítást leszámítva semmi módosítás nem történt a szövegen. Ezért tehát rövid idézetként kezelendő.

“Egy DOI tulajdonképpen egy kattintható, információmegosztást és -felhasználást lehetővé tevő, állandó link.”¹¹ (The International DOI Foundation, 2020, sec. 4)

Ügyeljen arra, hogy minden egyes ilyen lefordított idézetnél szerepeljen lábjegyzet!

3.1.2.2 Tartalmi átvétel, parafrázisok

Amikor valaki más anyagát, de nem szó szerint használjuk, az adott mondatot vagy információt saját szavainkkal újrafogalmazva vagy több más szerző gondolatai összefoglalásának részeként is kifejezhetjük (American Psychological Association, 2020h; Lee, 2015). Azonban tartózkodni kell az eredeti „forráshoz nyelvezetében és struktúrájában olyan mértékben hasonló megfogalmazástól”, amely már nem tekinthető önálló (szellemi) terméknek (Sharkey-Smith, 2014, para. 2), ugyanis ezt az eredeti szöveg kannibalizálásának nevezik, ami már a plágium egy formájának számít (lásd bővebben a 2.2.1. alfejezetben).

A Krugman és Obstfeld szerzőpárostól származó, korábban (a 3.1.2.1. alfejezetben) szó szerint idézett mondat szintén átalakítható tartalmi átvétellé:

Krugman és Obstfeld (2003) az alternatívaköltség fogalmán keresztül ragadta meg a komparatív előny lényegét.

Esetleg kicsit másképp fogalmazva:

Az ún. komparatív előny lényege az alternatívaköltség fogalmán keresztül ragadható meg (Krugman & Obstfeld, 2003).

Az APA kézikönyv hetedik kiadása szerint a felhasznált információ pontos helyének (pl. oldalszámok) megjelölése nem szükséges a tartalmi átvételek esetében, azonban megadható, mivel segíti az olvasót az információ visszakeresésében, ami különösen fontos lehet, ha a forrás maga is hosszú, pl. könyv vagy könyvfejezet. Például:

Conner (1993, pp. 105–124) négy jól elkülöníthető váloz(tat)ási szerepet vezetett be, melyek a szponzor, ügynök, célpont és a szószóló.

Ez a szövegekőzi hivatkozás Conner könyvének 105-124. oldalaira (ezt jelöli a „pp.”, pages rövidítés) hivatkozik, amelyeken a szponzorokról, ügynökökről stb. írt. Megjegyzendő, hogy a tartalmi átvételek szövegekőzi hivatkozásához is mindig tartozik irodalomjegyzékbeli tétel. A fenti példák kapcsán a vonatkozó irodalomjegyzékbeli tételeket az alábbiaknak megfelelően kell megjeleníteni:

---

¹⁰ Ebben az esetben az ELTE GTK elvárásai eltérnek az APA kézikönyv hetedik kiadásától, amely a lefordított idézeteket, illetve az idézetek lefordítását parafrázisnak tekinti, mivel a fordító a saját szavait használja (a saját nyelvén).

¹¹ A dokumentum szerzőjének saját fordítása.

Conner, D. R. (1993). *Managing at the speed of change: How resilient managers succeed and prosper while others fail*. Villard Books.

Krugman, P. R., & Obstfeld, M. (2003). *Nemzetközi gazdaságtan - Elmélet és gazdaságpolitika*. Panem Kft.

A következő alfejezet a formázásra és a feltüntetendő adatokra vonatkozó szabályokat ismerteti mind a szövegek közötti hivatkozások, mind az irodalomjegyzék vonatkozásában.

3.1.3 Kivonatolt hivatkozási útmutató

Ez az alfejezet a szövegek közötti hivatkozásokra és az irodalomjegyzékre vonatkozó szabályokat ismerteti az APA kézikönyvének hetedik kiadása (American Psychological Association, 2020k) alapján.

3.1.3.1 Folyóiratcikk

A folyóiratcikknek kell, hogy dolgozatának (egyik) fő információforrása legyen. Mindig az alábbi szabályok szerint adja meg a hivatkozásokat a folyóiratcikkekből származó információk felhasználásakor!

- **Folyóiratcikk – egy szerző**

Egy szerző esetén a szerző vezetéknevét, a cikk publikálásának évét, és amennyiben szó szerinti idézetről van szó, az információ pontos helyének megjelölését kell tartalmazni a szövegek közötti hivatkozásnak, amelyekre a 2. táblázatban szerepelnek példák. Az irodalomjegyzékbeli tételek az alábbi általános formátumot¹² kell kövessék:

Szerző, A. A. (évszám). A cikk címe. *Folyóirat neve, évfolyamszám*(lapszám), #-#. <https://doi.org/xxx>

A szerző vezetéknevét egy vessző követi, utána a keresztnév/-nevek jönnek az első karakterükkel és egy ponttal rövidítve, majd a publikáció évszáma kerek zárójelben utána egy ponttal. A cikk címének csak az első betűje nagybetű; a címet pont követi. (Két részből álló címek esetén (pl., ha alcím is van), a második rész első szavát is nagybetűvel kell kezdeni.) A *Folyóirat neve* dőlten szedett és nagybetűs (névelők és rövidebb elöljárósók kivételével nagy kezdőbetűvel írandók a szavak). Ezt egy vessző követi, majd a folyóirat *évfolyamának száma* (dőlten szedve), közvetlenül utána, szóköz nélkül pedig kerek zárójelben az adott lapszám sorszáma kell szerepeljen. Az oldalak száma, amelyeken az adott cikk szerepel, nagyköötőjellel¹³ (– és nem -) listázottak. Sem a nagyköötőjel előtt közvetlenül, sem utána nem szerepelhet szóköz. Az oldalszámokat pont követi, majd a cikk DOI-ja, amennyiben van a cikknek ilyen azonosítója. Ügyeljen arra, hogy a DOI sortörés nélkül követi a korábban felsorolt információkat, bár végül gyakran jelenik meg új sorban, mivel túl hosszú ahhoz, hogy az előzőben elférjen!

Ha a lapszámnak nincs sorszáma vagy nincs DOI, egyszerűen hagyja el ezeket az adatokat!

---

¹² Az általános formátumsablonok szürke betűszínnel szerepelnek ebben az útmutatóban, amely betűszín viszont NEM része az elvárt formátumnak.

¹³ Használatától (funkciójától) függően magyarul gondolatjelnek is nevezik.

2. táblázat: Példák az egyszerezős folyóiratcikkek szövegközi és irodalomjegyzékbeli hivatkozásának módjaira

	Folyóiratcikk – egy szerző	
	szó szerinti idézet	tartalmi átvétel
zárójeles szövegközi hivatkozás	(Hornstein, 2015, p. 5)	(Hornstein, 2015)
szövegbe épített szövegközi hivatkozás	Hornstein (2015, p. 5)	Hornstein (2015)
irodalomjegyzékbeli tétel	Hornstein, H. A. (2015). The integration of project management and organizational change management is now a necessity. <i>International Journal of Project Management</i> , 33(2), 291–298. https://doi.org/10.1016/j.ijproman.2014.08.005	

- **Folyóiratcikk – két szerző**

Az alapelvek ugyanazok, ha kétszerzős a cikk, mint egyszerezős esetekben, azonban mind a két szerző vezetéknevét fel kell tüntetni. Ügyeljen az &-jel, valamint az „és” szó használatának különbségeire a szövegközi hivatkozások különböző eseteinél! (3. táblázat) Az irodalomjegyzékbeli tételnél mindig az &-jelet használja kétszerzős cikk esetén!

Szerző, A. A., & Szerző, B. B. (évszám). A cikk címe. *Folyóirat neve*, évfolyamszám(lapszám), #-#. <https://doi.org/xxx>

3. táblázat: Példák az kétszerzős folyóiratcikkek szövegközi és irodalomjegyzékbeli hivatkozásának módjaira

	Folyóiratcikk – egy szerző	
	szó szerinti idézet	tartalmi átvétel
zárójeles szövegközi hivatkozás	(Marzagão & Carvalho, 2016, p. 11)	(Marzagão & Carvalho, 2016)
szövegbe épített szövegközi hivatkozás	Marzagão és Carvalho (2016, p. 11)	Marzagão és Carvalho (2016)
irodalomjegyzékbeli tétel	Marzagão, D. S. L., & Carvalho, M. M. (2016). Critical success factors for Six Sigma projects. <i>International Journal of Project Management</i> , 34(8), 1505–1518. https://doi.org/10.1016/j.ijproman.2016.08.005	

- **Folyóiratcikk – három vagy maximum 20 szerző**

Három vagy maximum 20 szerző által írt cikkek hivatkozásánál az első szerző vezetékneve után az főszabályként „et al.” kifejezést kell használni. Ez a latin „et alii” „és mások” jelentésű kifejezés rövidítése – ennek megfelelően kell a vonatkozó igét egyeztetni a szövegben. (Az „et al.” kifejezés második szava rövidített, ez az oka az „al” után szereplő pontnak.) A szövegbe épített szövegközi hivatkozásoknál megengedett az „et al.” helyett az „és szerzőtársai” vagy „és munkatársai” kifejezések alkalmazása, a zárójeles szövegközi hivatkozásoknál azonban mindig az „et al.” formát kell használni. Egyébként ugyanazok az alapszabályok vonatkoznak a szövegközi hivatkozásokra, mint az egy- vagy kétszerzős esetekben. (4. táblázat) A cikknek az irodalomjegyzékben az alábbi formátumban kell szerepelnie:

Szerző, A. A., Szerző, B. B., Szerző, C. C., & Szerző, D. D. (évszám). A cikk címe. *Folyóirat neve, évfolyamszám(lapszám), #-#*. <https://doi.org/xxx>

Ügyeljen arra, hogy az irodalomjegyzékben az összes szerző neve fel legyen sorolva, ne csak az elsőé, ha háromnál több, de 21-nél kevesebb szerző van!

4. táblázat: Példák a három vagy maximum 20 szerző által írt folyóiratcikkek szövegközi és irodalomjegyzékbeli hivatkozásának módjaira

	Folyóiratcikk – három vagy maximum 20 szerző	
	szó szerinti idézet	tartalmi átvétel
zárójeles szövegközi hivatkozás	(Farndale et al., 2020, pp. 6–7)	(Farndale et al., 2020)
szövegbe épített szövegközi hivatkozás	Farndale et al. (2020, pp. 6–7)	Farndale et al. (2020)
irodalomjegyzékbeli tétel	Farndale, E., McDonnell, A., Scholarios, D., & Wilkinson, A. (2020). Human Resource Management Journal: A look to the past, present, and future of the journal and HRM scholarship. <i>Human Resource Management Journal</i> , 30(1), 1–12. https://doi.org/10.1111/1748-8583.12275	

- **Folyóiratcikk – 21 vagy több szerző**

A 21 vagy több szerző által írt folyóiratcikkek esetében (ami gyakori eset például az élettudományok területén) a szövegközi hivatkozások formátuma megegyezik az előzőekben, a háromtól 20 szerzőig tartó esetenél ismertettekkel. Az irodalomjegyzékbeli tételben pedig az első 19 szerző nevét ki kell írni, utána egy ellipszis következik (három pont, ...), végül az utolsó szerző neve – ahogyan az 5. táblázatban látható példa mutatja. A formázás az egyebeket illetően megegyezik a háromtól 20 szerzőig tartó eset szabályaival.

5. táblázat: Példák 21 vagy több szerző által írt folyóiratcikkek szövegközi és irodalomjegyzékbeli hivatkozásának módjaira

	Folyóiratcikk – 21 vagy több szerző	
	szó szerinti idézet	tartalmi átvétel
zárójeles szövegközi hivatkozás	(Ioannidis et al., 2016, p. 878)	(Ioannidis et al., 2016)
szövegbe épített szövegközi hivatkozás	Ioannidis et al. (2016, p. 878)	Ioannidis et al. (2016)
irodalomjegyzékbeli tétel	Ioannidis, N. M., Rothstein, J. H., Pejaver, V., Middha, S., McDonnell, S. K., Baheti, S., Musolf, A., Li, Q., Holzinger, E., Karyadi, D., Cannon-Albright, L. A., Teerlink, C. C., Stanford, J. L., Isaacs, W. B., Xu, J., Cooney, K. A., Lange, E. M., Schleutker, J., Carpten, J. D., ... Sieh, W. (2016). REVEL: An Ensemble Method for Predicting the Pathogenicity of Rare Missense Variants. <i>The American Journal of Human Genetics</i> , 99(4), 877–885. https://doi.org/10.1016/j.ajhg.2016.08.016	

3.1.3.2 Könyv, e-könyv

A könyvekre való hivatkozás szabályai meglehetősen hasonlóak a folyóiratcikkekére vonatkozókhöz. A legnagyobb különbségek az irodalomjegyzékben megjelenítendő bibliográfiai adatokban figyelhetők meg.

- **Könyv – egy szerző (személy)**

A szerző vezetéknevét egy vessző követi, utána a keresztnév/-nevek jönnek az első karakterükkel és egy ponttal rövidítve, majd a szerzői jog évszáma kerek zárójelben utána egy ponttal. A *könyv címe* dőlten szedett, csak az első betűje nagybetű és a címet pont követi. (Két részből álló címek esetén (pl., ha alcím is van), a második rész első szavát is nagybetűvel kell kezdeni.) A könyv címe után, de még a pont előtt kerek zárójelben kell megjeleníteni a kötet vagy a kiadás sorszámát, ha van ilyen adat. A kiadó nevét pont követi, majd a DOI (vagy ha e-könyvről van szó, az URL), amennyiben van a könyvnek ilyen adata. Ügyeljen arra, hogy a DOI sortörés nélkül követi a korábban felsorolt információkat, bár végül gyakran jelenik meg új sorban, mivel túl hosszú ahhoz, hogy az előzőben elférjen! Ha nincs kötettség vagy kiadási sorszám vagy nincs DOI, csak egyszerűen hagyja el ezeket az adatokat! (6. táblázat) Érdemes megjegyezni, hogy az APA kézikönyv hetedik kiadása szerint már nem kell feltüntetni a kiadás helyét (vagyis a várost), míg a korábbi kiadások szerint erre szükség volt (American Psychological Association, 2020k).

Szerző, A. A. (szerzői jog éve). *Könyv címe* (kiadás vagy kötet száma). Kiadó neve. DOI vagy e-könyvnél URL

6. táblázat: Példák az egyszerűs könyvek szövegekői és irodalomjegyzékbeli hivatkozásának módjaira

	Könyv – egy szerző (személy)	
	szó szerinti idézet	tartalmi átvétel
zárójeles szövegekői hivatkozás	(Andor, 2017, p. 15)	(Andor, 2017)
szövegbe épített szövegekői hivatkozás	Andor (2017, p. 15)	Andor (2017)
irodalomjegyzékbeli tétel	Andor, G. (2017). <i>Üzleti gazdaságtan</i> . Akadémiai Kiadó.	

Ugyanaz a tartalom megjelenhet nyomtatott (könyv) és elektronikus formában (e-könyv) is, ilyenkor azonban a két médium bibliográfiai adatai is különböznek. Például Andor (2017) könyvének e-könyv-változata (Andor, 2018) egy évvel később jelent meg, és mivel e-könyvről van szó, a vonatkozó irodalomjegyzékbeli tételnek tartalmaznia kell a direkt elérési URL-t is. (lásd 7. táblázat)

7. táblázat: Példák az egyszerűs e-könyvek szövegekői és irodalomjegyzékbeli hivatkozásának módjaira

	E-könyv – egy szerző (személy)	
	szó szerinti idézet	tartalmi átvétel
zárójeles szövegekői hivatkozás	(Andor, 2018, sec. 1.1)	(Andor, 2018)
szövegbe épített szövegekői hivatkozás	Andor (2018, sec. 1.1)	Andor (2018)
irodalomjegyzékbeli tétel	Andor, G. (2018). <i>Üzleti gazdaságtan</i> . Akadémiai Kiadó. https://mersz.hu/kiadvany/300	

Figyelje meg, hogy a 6. és a 7. táblázat azt is mutatják, hogy egy adott információ, ami a nyomtatott könyv 15. oldalán szerepel, az az e-könyv 1.1. alfejezetében található!

- **Könyv – egy szerző (intézmény/szervezet)**

Ugyanazok a (korábban részletezett) szabályok vonatkoznak a könyvek hivatkozásra akkor is, ha a szerző nem egy személy, hanem bármilyen intézmény vagy szervezet. (8. táblázat) Az intézmény/szervezet nevét (illetve annak közismert rövidítését) kell a szerző neveként használni, utána egy pont következik, majd a kiadás éve stb., ahogyan az előbbi bekezdésekben szerepelt.

8. táblázat: Példák az egyszemélyes könyvek szövegközi és irodalomjegyzékbeli hivatkozásának módjaira intézményi szerző esetén

	Könyv – egy szerző (intézmény/szervezet)	
	szó szerinti idézet	tartalmi átvétel
zárójeles szövegközi hivatkozás	(PMI, 2017, p. 21)	(PMI, 2017)
szövegbe épített szövegközi hivatkozás	PMI (2017, p. 21)	PMI (2017)
irodalomjegyzékbeli tétel	PMI. (2017). <i>A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK® Guide)</i> (6th ed.). Project Management Institute, Inc.	

- **Könyv – két szerző**

Az alapelvek ugyanazok a kétszerzős könyveknél, mint az egyszemélyes esetekben, azonban mindkét szerző vezetéknevét fel kell tüntetni. Ügyeljen az &-jel, valamint az „és” szó használatának különbségeire a szövegközi hivatkozások különböző eseteinél! (9. táblázat) Az irodalomjegyzékbeli tételnél mindig az &-jelet használja kétszerzős könyv esetén!

Szerző, A. A., & Szerző, B. B. (szerzői jog éve). *Könyv címe* (kiadás vagy kötet száma).
Kiadó. DOI vagy e-könyvnél URL

9. táblázat: Példák a kétszerzős könyvek szövegközi és irodalomjegyzékbeli hivatkozásának módjaira

	Könyv – két szerző	
	szó szerinti idézet	tartalmi átvétel
zárójeles szövegközi hivatkozás	(Dombi & Jónás, 2020, p. 11)	(Dombi & Jónás, 2020)
szövegbe épített szövegközi hivatkozás	Dombi és Jónás (2020, p. 11)	Dombi és Jónás (2020)
irodalomjegyzékbeli tétel	Dombi, J., & Jónás, T. (2020). <i>Advances in the Theory of Probabilistic and Fuzzy Data Scientific Methods with Applications</i> (Vol. 814). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-030-51949-0	

- **Könyv – három vagy maximum 20 szerző**

Három vagy maximum 20 szerző által írt könyv esetén az első szerző vezetékneve után az „et al.” kifejezést kell használni (az összes szerző felsorolása helyett). A szövegbe épített szövegek közötti hivatkozásoknál megengedett az „et al.” helyett az „és szerzőtársai” vagy „és munkatársai” kifejezések alkalmazása, a zárójeles szövegek közötti hivatkozásoknál azonban mindig az „et al.” formát kell használni. Egyébként ugyanazok az alapszabályok vonatkoznak a szövegek közötti hivatkozásokra, mint az egy- vagy kétszerzős esetekben. (10. táblázat)

Szerző, A. A., Szerző, B. B., & Szerző, C. C. (szerzői jog éve). *Könyv címe* (kiadás vagy kötet száma). Kiadó. DOI vagy e-könyvnél URL

10. táblázat: Példák a három vagy maximum 20 szerző által írt könyvek szövegek közötti és irodalomjegyzékbeli hivatkozásának módjaira

	Könyv – három vagy maximum 20 szerző	
	szó szerinti idézet	tartalmi átvétel
zárójeles szövegek közötti hivatkozás	(Becker et al., 2009, p. 11)	(Becker et al., 2009)
szövegbe épített szövegek közötti hivatkozás	Becker et al. (2009, p. 11)	Becker et al. (2009)
irodalomjegyzékbeli tétel	Becker, B. E., Huselid, M. A., & Beatty, R. W. (2009). <i>The differentiated workforce: Transforming talent into strategic impact</i> . Harvard Business Press.	

3.1.3.3 Könyvfejezet (szerkesztett könyvben)

A könyvfejezetek szövegek közötti hivatkozásának szabályai meglehetősen hasonlóak a folyóiratcikkekre vagy könyvekre vonatkozó szabályokhoz, viszont a könyvfejezetek esetében több bibliográfiai adatot kell megjeleníteni az irodalomjegyzékben.

- **Könyvfejezet – egy szerző**

A szerző vezetéknevét egy vessző követi, utána a keresztnév/-nevek jönnek az első karakterükkel és egy ponttal rövidítve, majd a szerzői jog évszáma kerek zárójelben utána egy ponttal. A könyvfejezet címe NEM dőlten szedett, csak az első betűje nagybetű és a címet pont követi. (Két részből álló címek esetén (pl., ha alcím is van), a második rész első szavát is nagybetűvel kell kezdeni.) Ezek magára a könyvfejezetre vonatkozó információk voltak. Utánuk az „In” szó következik minden esetben, ez az „ebben a könyvben” kifejezése az angol „in the following book” nyomán. Ezt a szerkesztő keresztnéve/-i követi(k) az első karakterrel és utána egy ponttal rövidítve, majd jön(nek) a teljes vezetéknev/-nevek. Az összes szerkesztő nevét fel kell sorolni, vesszővel elválasztva, az előbbieken ismertetett formátumot követve, bár több szerkesztő esetén az utolsó neve előtt &-jelet kell használni (és vesszőt nem). (11. táblázat) A szerkesztők neve után egy szerkesztő esetén az „(Ed.)”, több szerkesztő esetén az „(Eds.)” kifejezést kell feltüntetni jelölve, hogy ő a szerkesztő (editor), illetve ők a szerkesztők (editors). Ezt egy vessző követi és a *könyv címe* dőlten szedve majd utána egy pont. A könyv címe után, de még a pont előtt kerek zárójelben kell megjeleníteni a kötet vagy a kiadás sorszámát, valamint „pp.” (oldalak) rövidítés után az oldalak sorszámát, amelyeken az adott fejezet szerepel, nagyköötőjellel (– és nem -) listázva. Sem a nagyköötőjel előtt közvetlenül, sem utána nem szerepelhet szóköz. A kiadó nevét pont követi, majd a DOI (vagy ha e-könyvről van szó, az URL), amennyiben van ilyen adat. Ügyeljen arra, hogy a DOI sortörés nélkül követi a

korábban felsorolt információkat, bár végül gyakran jelenik meg új sorban, mivel túl hosszú ahhoz, hogy az előzőben elférjen! Ha nincsen(ek) szerkesztő(k), kötetszám vagy kiadási sorszám, a fejezethez tartozó oldalszámok vagy nincs DOI, egyszerűen hagyja el ezeket az adatokat! (11. táblázat)

Érdemes megjegyezni, hogy az APA kézikönyv hetedik kiadása szerint már nem kell feltüntetni a kiadás helyét (vagyis a várost), míg a korábbi kiadások szerint erre szükség volt (American Psychological Association, 2020k).

Szerző, A. A. (szerzői jog éve). Könyvfejezet címe. In A. A. Szerkesztő & B. B. Szerkesztő (Eds.), *Könyv címe* (kiadás vagy kötet száma, pp. #-#). Kiadó. DOI vagy e-könyvnél URL

11. táblázat: Példák az egyszerűs könyvfejezetek szövegközi és irodalomjegyzékbeli hivatkozásának módjaira

	Könyvfejezet – egy szerző	
	szó szerinti idézet	tartalmi átvétel
zárójeles szövegközi hivatkozás	(Horner, 2017, pp. 250, 253)	(Horner, 2017)
szövegbe épített szövegközi hivatkozás	Horner (2017, pp. 250, 253)	Horner (2017)
irodalomjegyzékbeli tétel	Horner, S. (2017). The Future of Talent Management, Meanings for organisations and educational delivery. In S. Horner (Ed.), <i>Talent Management in Hospitality and Tourism</i> . Goodfellow Publishers. https://doi.org/10.23912/978-1-910158-66-1-3311	

- **Könyvfejezet – két szerző**

Az alapelvek ugyanazok a kétszerzős könyvfejezetnél, mint az egyszerűs esetekben, azonban mindkét szerző vezetéknevét fel kell tüntetni.

Szerző, A. A., & Szerző, B. B. (szerzői jog éve). Könyvfejezet címe. In A. A. Szerkesztő & B. B. Szerkesztő (Eds.), *Könyv címe* (kiadás vagy kötet száma, pp. #-#). Kiadó. DOI vagy e-könyvnél URL

Ügyeljen az &-jel, valamint az „és” szó használatának különbségeire a szövegközi hivatkozások különböző eseteinél! (12. táblázat) Az irodalomjegyzékbeli tételnél mindig az &-jelet használja kétszerzős könyvfejezet esetén!

12. táblázat: Példák a kétszerzős könyvfejezetek szövegközi és irodalomjegyzékbeli hivatkozásának módjaira

	Könyvfejezet – két szerző	
	szó szerinti idézet	tartalmi átvétel
zárójeles szövegközi hivatkozás	(Collings & Scullion, 2008, p. 88)	(Collings & Scullion, 2008)
szövegbe épített szövegközi hivatkozás	Collings és Scullion (2008, p. 88)	Collings és Scullion (2008)
irodalomjegyzékbeli tétel	Collings, D. G., & Scullion, H. (2008). Resourcing international assignees. In P. R. Sparrow, C. Brewster, & M. Dickmann (Eds.), <i>International Human Resource Management: A European Perspective</i> (Second ed., pp. 87–106). Routledge. https://doi.org/10.4324/9780203891391	

- **Könyvfejezet – három vagy maximum 20 szerző**

Három vagy maximum 20 szerző által írt könyvfejezet esetén az első szerző vezetékneve után az „et al.” kifejezést kell használni (az összes szerző felsorolása helyett). A szövegbe épített szövegek közötti hivatkozásoknál megengedett az „et al.” helyett az „és szerzőtársai” vagy „és munkatársai” kifejezések alkalmazása, a zárójeles szövegek közötti hivatkozásoknál azonban mindig az „et al.” formát kell használni. Egyébként ugyanazok az alapszabályok vonatkoznak a szövegek közötti hivatkozásokra, mint az egy- vagy kétszerzős esetekben. (13. táblázat)

Szerző, A. A., Szerző, B. B., & Szerző, C. C. (szerzői jog éve). Könyvfejezet címe. In A. A. Szerkesztő & B. B. Szerkesztő (Eds.), *Könyv címe* (kiadás vagy kötet száma, pp. #-#). Kiadó. DOI vagy e-könyvnél URL

13. táblázat: Példák a három vagy maximum 20 szerző által írt könyvfejezetek szövegek közötti és irodalomjegyzékbeli hivatkozásának módjaira

	Könyvfejezet – három vagy maximum 20 szerző	
	szó szerinti idézet	tartalmi átvétel
zárójeles szövegek közötti hivatkozás	(Gigerenzer et al., 2006, pp. 559–560)	(Gigerenzer et al., 2006)
szövegbe épített szövegek közötti hivatkozás	Gigerenzer et al. (2006, pp. 559–560)	Gigerenzer et al. (2006)
irodalomjegyzékbeli tétel	Gigerenzer, G., Czerlinski, J., & Martignon, L. (2006). How Good Are Fast and Frugal Heuristics? In <i>Heuristics and Biases</i> (pp. 559–581). Cambridge University Press. https://doi.org/10.1017/CBO9780511808098.033	

3.1.3.4 Publikált oktatási segédanyag

Publikált (pl. az ELTE GTK által) oktatási segédanyagot csak akkor lehet hivatkozni, amennyiben az adott információ eredeti tartalom, azaz nem másoktól idézett, hivatkozott anyag. Utóbbi esetben ugyanis az eredeti forrást kell idézni (vagy ha az valamiért abszolút elérhetetlen, a 3.1.3.17. alfejezet instrukciói szerint kell eljárni).

A publikált oktatási segédanyagok szövegek közötti és irodalomjegyzékbeli hivatkozása a 3.1.3.2. alfejezetben leírt formátumot kell kövesse azzal a kiegészítéssel, hogy a publikáció típusát szögletes zárójelben fel kell tüntetni a cím megadása után. Például:

Némi marketinges (Hlédik, 2019) vagy jogi (Sárközy, 2019) bölcsesség hivatkozása a szövegben így kell kinézzen.

A vonatkozó irodalomjegyzékbeli tételek a következők:

Hlédik, E. (2019). *Marketing* [Publikált oktatási segédanyag]. Akadémiai Kiadó.

https://mersz.hu/hivatkozas/m482mj_book1#m482mj_book1

Sárközy, T. (2019). *Üzleti Jog - Gazdasági társaságok státuszjoga az új Polgári Törvénykönyvben* [Publikált oktatási segédanyag]. Akadémiai Kiadó.

https://mersz.hu/hivatkozas/m489ujog_book1#m489ujog_book1

Ha az adott anyag nem érhető el online, egyszerűen el kell hagyni az URL-t. Előfordulhat az is, hogy a forrás mind online, mind nyomtatott verzióban elérhető, ilyen esetekben ügyelni kell arra, hogy mind a szövegek, mind az irodalomjegyzékbeli hivatkozások konzisztensek maradjanak: ugyanaz az információ nem feltétlenül ugyanazon az oldalon szerepel például egy online (digitális) és egy nyomtatott anyagban, valamint a bibliográfiai adataik is eltérőek lehetnek.

3.1.3.5 Konferenciakiadvány

A konferenciakiadványoknak három alaptípusa létezik (American Psychological Association, 2020a): megjelenhetnek egy folyóiratban, önálló könyvként vagy könyvfejezetként. Ez azt is jelenti, hogy hivatkozásukkor rendre a folyóiratcikkekre (3.1.3.1. alfejezet), könyvekre (3.1.3.2. alfejezet) vagy a könyvfejezetekre (3.1.3.3. alfejezet) vonatkozó szabályokat kell rendre követni.

Bachmann és Zorn (2020) munkája, például, folyóiratcikként jelent meg. A vonatkozó irodalomjegyzékbeli tétel így kell kinézzen:

Bachmann, R., & Zorn, P. (2020). What drives aggregate investment? Evidence from German survey data. *Journal of Economic Dynamics and Control*, 115, 103873. <https://doi.org/10.1016/j.jedc.2020.103873>

Figyelje meg, hogy ebben az esetben a cikk száma (vagyis a 103873) került az oldalszámok helyére, de alapesetben az oldalszámokat kell feltüntetni, ha vannak!

Teles és munkatársai egy konferenciakötet (ti. könyv) (Teles et al., 2020) szerzői, amely irodalomjegyzékbeli hivatkozása az alábbiak megfelelően kell megjelenjen:

Teles, S., Almeida, P., Franco, M., & Jorge, J. P. (Eds.). (2020). XI International Tourism Congress - The Image and Sustainability of Tourism Destinations (Proceedings Book). In *XI International Tourism Congress - The Image and Sustainability of Tourism Destinations (Proceedings Book)*. Centre for Tourism Research, Development and Innovation (CiTUR). <https://doi.org/10.12962/j23546026.y2018i6.4677>

Figyelje meg, hogy ebben az esetben nincsenek egyéni szerzők, azért csak a szerkesztőkre vonatkozó információk jelennek meg!

Az előbbi, az egész konferenciakötetre hivatkozó példa mutatja a megfelelő megoldást, ha valóban az egész könyvre (és nem csak egy fejezetére) akar valaki hivatkozni. Azonban, ha valójában csak egy adott fejezet információit hivatkozná (pl., Silva et al., 2020), akkor ennek megfelelően kell a szövegközben hivatkozni, valamint az irodalomjegyzékbeli tételt megjeleníteni, lásd:

Silva, C., Lima Santos, L., Gomes, C., & Malheiros, C. (2020). Assessing the liquidity in Portuguese hotel companies. In S. Teles, P. Almeida, M. Franco, & J. P. Jorge (Eds.), *XI International Tourism Congress - The Image and Sustainability of Tourism Destinations (Proceedings Book)* (pp. 74–86). Centre for Tourism Research, Development and Innovation (CiTUR).

Figyelje meg, hogy Lima Santos professzor úrnak két vezetékneve van! Az ilyen jellegű információknak utána kell járni (hogy pontosak lehessenek a hivatkozások), ha máshogy nem, a Google (Scholar) segítségével.

3.1.3.6 Weblap – szerző: személy(ek)

Ha egy online anyag szerzője/-i ismer(tek), a szövegekőzi hivatkozásnak tartalmaznia kell a szerző(k) vezetéknevét, a dátumot (amikor az adott anyagot publikálták vagy utoljára frissítették), valamint az adott információ pontos helyének megjelölésére is sor kerülhet.

A publikációs kézikönyv, jelenlegi, hetedik kiadásával összhangban, a letöltési idő megadása csak olyan esetekben szükséges, amikor a felhasznált tartalom nem kerül archiválásra és vélhetően megváltozik, frissül az idők folyamán (American Psychological Association, 2020k).

Példa rendre szövegbe épített, illetve zárójeles szövegekőzi hivatkozásra (három szerző esetén):

Perger és munkatársai (2020) tanulmányukban a koronavírus-járvány hatásait vizsgálták, illetve a tanulságok alapján tanácsokat fogalmaztak meg a menedzserek számára. Például „Ha munkáltatóként lépést akarsz tartani a trendekkel, támogasd a távmunkát, kísérletezz az agilis működéssel, hiszen ez rugalmasságot ad és megkönnyíti a váratlan helyzetek kezelését is!” (Perger et al., 2020, p. 36)

Az irodalomjegyzékben:

Perger, J., Péterfi, C., & Ardelean, A. (2020). *Kényszerpihenő helyett túlórák – Avagy kik a COVID-19 nyertesei.*
https://www.pwc.com/hu/hu/kiadvanyok/assets/pdf/Kenyszerpiheno_helyett_tulorak_avagy_kik_a_COVID-19_nyertesei.pdf

Figyelje meg, hogy az APA kézikönyv hetedik kiadása szerint a hozzáférés/letöltés dátuma nem szerepel az irodalomjegyzékbeli tétel adatai között weboldalak esetén! Azonban a publikálás dátumát „év, hónap nap” formátumban, kerek zárójelben kell a szerző neve után megadni, amennyiben ezek az adatok ilyen részletességgel rendelkezésre állnak. Például a Russell és Seshagiri (2017) cikkéhez tartozó irodalomjegyzékbeli tétel az alábbi:

Russell, K., & Seshagiri, A. (2017, június 16.). *Amazon Is Trying to Do (and Sell) Everything.* The New York Times. <https://www.nytimes.com/interactive/2017/06/16/technology/all-things-amazon-does.html>

Webes hivatkozások esetében tehát a lehető legpontosabban tüntesse fel a dátumot, ha valamilyen adatot (nap, hónap) nem ismer, hagyja el, ha pedig az évszám sem ismert, a 3.1.3.8. alfejezetben leírtak szerint járjon el!

3.1.3.7 Weblap – szerző: intézmény/szervezet

Ha egy online anyag szerzője egy intézmény vagy szervezet, akkor ennek a neve (illetve közismert rövidítése) kell szerzőként megjelölni a hivatkozásokban – tehát az intézmény/szervezet nevét úgy kell kezelni, mintha a szerző vezetékneve lenne. Ettől eltekintve a 3.1.3.6. alfejezetben (illetve jelen útmutató korábbi részeiben) ismertetett szabályok alkalmazandók.

Példa zárójeles szövegekőzi hivatkozásra:

(PwC Magyarország, 2020)

Példa szövegbe épített szövegekőzi hivatkozásra (nem egymás utáni oldalakról származó információk esetén):

A PwC Magyarország (2020, pp. 2, 9) a hazai vezérigazgatók körében 9 éve végzi átfogó felmérését, melynek legfrissebb eredményei szerint „a munkaerőhiány vagy a generációs kérdés nem oldódott meg, továbbra is ezek a legfontosabb növekedést gátló tényezők, de terhük kis mértékben csökkent”.

Az irodalomjegyzékben:

PwC Magyarország. (2020). *Magabiztos vezetők bizonytalan vizeken*.
https://www.pwc.com/hu/hu/kiadvanyok/assets/pdf/PwC_CEOsurvey_HU.pdf

Értelemszerűen ebbe a kategóriába tartoznak például a Központi Statisztikai Hivatal (KSH)¹⁴ oldaláról letöltött adatok, illetve a Magyar Szabványügyi Testület vagy a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet (International Organization for Standardization, ISO) szabványai is (American Psychological Association, 2020b, 2020c).

Így például az 1995-2018 időszak bruttó hazai GDP adatai (KSH, 2019) alapján tett következtetések esetében is hivatkozni kell az adatok forrására, amely szövegekőzi hivatkozáshoz irodalomjegyzékbeli tétel is tartozik:

KSH. (2019, december 12.). *A bruttó hazai termék (GDP) értéke forintban, euróban, dollárban, vásárlóerő-paritáson (1995–2018)*. Összefoglaló Táblák (STADAT).
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qpt015.html

Hasonlóan kell eljárni például az ISO 10006:2017 Minőségmenedzsment a projekteknél, a projekt minőségterv elkészítésekor szabvány¹⁵ (ISO, 2017) esetén is.

ISO. (2017). *Quality management — Guidelines for quality management in projects* (ISO Standard No.10006:2017). <https://www.iso.org/standard/70376.html>

Ügyeljen arra, hogy a szövegben szerepeljenek a hivatkozásokban és az irodalomjegyzékben betűszóval megjelenített szervezetnevek az első használatkor teljesen kiírva is! A szövegekőzi hivatkozásokban viszont értelemszerűen ugyanaz az kifejezés (pl. ISO) szerepeljen, mint az irodalomjegyzékbeli tételben.

3.1.3.8 Weblap – dátum nélkül

Ha egy weblap publikálásának (vagy utolsó frissítésének) ideje ismeretlen, az „n.d.” (vagyis „no date”, „nincs dátum”) rövidítést kell a szövegekőzi és az irodalomjegyzékbeli hivatkozásokban is használni. A szerző „típusától” függően pedig a 3.1.3.6. vagy a 3.1.3.7. alfejezet instrukciói követendők. Ha nem azonosítható be a publikálási (vagy frissítési) dátum,

---

¹⁴ A betűszók a szövegben legelső használatuk előtt kiírandók (a betűszó a teljes verziót zárójelben követi ilyenkor), majd a későbbi előfordulásokkor (azaz a vonatkozó irodalomjegyzékbeli tételnél is) már magyarázat nélkül használható a betűszó.

¹⁵ A szabvány nevének fordítása Reizinger (n.d.) alapján.

az URL letöltésének idejét is fel kell tüntetni az irodalomjegyzék vonatkozó tételénél, a publikáció címe után közvetlenül az alábbi formátumot használva:

Letöltve év. hónap nap., <https://xxxxx>

Példa zárójeles szövegekzi hivatkozásra:

(Merriam-Webster Dictionary, n.d.)

Példa szövegbe épített szövegekzi hivatkozásra:

A Merriam-Webster Dictionary (n.d.) a “plagizál” igét így definiálja: „ellopni és sajátként feltüntetni (mások gondolatait vagy szavait); felhasználni (mások produkcióját) a forrás megjelölése nélkül”¹⁶.

Az irodalomjegyzékben:

Merriam-Webster Dictionary. (n.d.). *Definition of plagiarize*. Letöltve 2020. augusztus 31., <https://www.merriam-webster.com/dictionary/plagiarize>

3.1.3.9 Audiovizuális média

Számos különböző típusú forrás tartalmaz audiovizuális tartalmat. Ezek hivatkozásának alapvető szabályai nagyjából ugyanazok (American Psychological Association, 2020g, 2020o, 2020p, 2020j) típustól függetlenül, de azért figyelni kell az apróbb különbségekre. Az alábbiakban majd néhány példa szerepel.

Mielőtt azonban rátérnénk ezekre a példákra, fel kell hívjuk a figyelmet a megbízható források használatának fontosságára. (Az 1. fejezet szolgál némi útmutatással ezzel kapcsolatban.) Elismert szakértők online elérhető audiovizuális tartalmai elfogadhatóak lehetnek, azonban random felhasználók által feltöltött tartalmak nem.

Audiovizuális tartalmak hivatkozásakor a vonatkozó, irodalomjegyzékbeli tétel a weboldalakehoz (lásd a 3.1.3.6., 3.1.3.7., és 3.1.3.8. alfejezeteket) vagy a könyvfejezetekéhez (lásd a 3.1.3.3. alfejezetet) hasonlít. Azonban a forrás típusát szögletes zárójelben mindig fel kell tüntetni az ilyen forrásoknál a cím után, illetve a dátum megjelenítését illetően vannak különbségek az egyes típusok között.

- **Online egyetemi kurzus (ideértve a MOOC¹⁷-okat is)**

Amennyiben egy egész, online elérhető egyetemi kurzusra hivatkozna, az alábbi formátumot kell kövesse az irodalomjegyzékbeli tétel. Ha azonban egy kurzusnak csak egy adott előadására hivatkozna, a következő felsoroláspont utasításait kövesse!

Oktató, A. A., Oktató, B. B. & Oktató, C. C. (évszám). *Kurzus címe* [Kurzus típusa]. Kurzus platformja. URL

Tüntesse fel az az oktató(ka)t szerző(k)ként, a kurzus címe a cím ebben az esetben, a kurzus típusa pedig szögletes zárójelben szerepeljen, például „[MOOC]” vagy „[Online egyetemi

---

¹⁶ A dokumentum szerzőjének saját fordítása.

¹⁷ „A MOOC egy betűszó, a Massive Open Online Course rövidítése, ami magyarul annyit tesz, hogy tömeges, nyílt online kurzus.” (Abonyi-Tóth et al., 2018)

kurzus]” még a címet követő pont előtt! Ezután a kurzust nyújtó felület (szervezet), majd az adott forráshoz tartozó közvetlen elérési link következik. Elég a kurzus létrehozásának évét megadni, amennyiben az ismert, de amennyiben nem az, a letöltési dátumot is fel kell tüntetni. (Lásd még a 3.1.3.8. alfejezetet.)

Ilyen típusú források szövegek közötti hivatkozásakor a már korábbi fejezetekben ismertetett (zárójeles vagy szövegbe épített) szövegek közötti hivatkozási formákat kell használni.

Példa zárójeles szövegek közötti hivatkozásra:

(Jackson et al., n.d.)

Példa szövegbe épített szövegek közötti hivatkozásra:

Jackson et al. (n.d.) szerint a játékelmélet...

Az irodalomjegyzékben:

Jackson, M. O., Leyton-Brown, K., & Shoham, Y. (n.d.). *Game Theory* [MOOC]. Coursera. Letöltve 2020. augusztus 31., <https://www.coursera.org/learn/game-theory-1>

- **Online egyetemi előadás (egy-egy kurzus részeként)**

Hivatalos oktatási felületről (pl., Panopto) származó, diasorral vagy bármilyen vizuális segédlettel kísért előadásokat a könyvfejezetekhez hasonló formában kell hivatkozni, de csak abban az esetben, ha a hivatkozni kívánt információ kizárólagos forrása a diasor. Ha léteznek kapcsolódó publikált oktatási segédanyagok is vagy az adott információnak van eredeti, hivatkozott forrása, akkor ezekre kell hivatkozni, nem magára az előadásra.

Előadó, A. A. (évszám). *Előadás címe* [Egyetemi előadás]. In A. A. Oktató, B. B. Oktató & C. C. Oktató, *Kurzus neve*. Oktatási platform. URL

Ahogy erről már korábban is volt szó, csak akkor hivatkozzon ilyen forrásokra, (pl., Szekeres, 2020) ha az az információ, amit hivatkozni szeretne kizárólag ezekből érhető el. Ha van rájuk szövegek közötti hivatkozás, akkor a vonatkozó irodalomjegyzékbeli elem így kell kinézzen:

Szekeres, B. (2020). Nemzetközi számvitel II. 3-4. előadás [Egyetemi előadás]. In B. Szekeres, *Nemzetközi számvitel II*. Panopto@ELTE-IBE. <https://eltegti.cloud.panopto.eu/Panopto/Pages/Viewer.aspx?id=7661db49-4107-4a24-9b4b-aba001215e1e>

- **TED-előadás (a TED-honlapról)**

A TED-honlapon publikált TED-előadások hivatkozásakor az irodalomjegyzékbeli tételnél meg kell adni az előadó nevét, a dátumot (amennyire pontosan csak lehet) „(év, hónap nap)”-formátumban, az *előadás címét* dőlttel szedve, közvetlenül utána pedig a „[Videó]” kifejezés következik, ami a forrás típusát adja meg. A kiadót, ami jelen esetben a „TED konferenciák”, az URL követi.

Előadó, A. A., Előadó, B. B. & Előadó, C. C. (év, hónap nap). *Előadás címe* [Videó]. Az előadás közzétevője. URL

Sinek (2009) előadása esetében, az irodalomjegyzékbeli tétel így kell kinézzen:

Sinek, S. (2009, szeptember). *How Great Leaders Inspire Action* [Videó]. TED Conferences. https://www.ted.com/talks/simon_sinek_how_great_leaders_inspire_action

- **YouTube videó**

Ugyanazt a formátumot kell követni, mint a TED-előadások esetében (lásd előző pont), azonban a „szerző” ebben az esetben annak a felhasználónak a neve, aki feltöltötte a videót.

Legyen tisztában vele, hogy egy-egy ilyen jellegű audiovizuális forrás felhasználása csak akkor javasolt ilyen formátumú forrásként, ha az eredeti tartalmat közölt, közvetett hivatkozások esetében (lásd a 3.1.3.17. alfejezetet) azonban nem!

3.1.3.10 Műhelytanulmány (Working paper)

A műhelytanulmányoknak vagy ún. Working paper-öknek van egy speciális bibliográfiai adata, az ún. műhelytanulmány- vagy „working paper”-szám. A műhelytanulmányok hivatkozásának általános formátuma az alábbi:

Szerző, A. A., Szerző, B. B., & Szerző, C. C. (évszám). *Munka címe* (Working Paper No. #). DOI or URL

Malter (2014) munkájának esetében például, a vonatkozó irodalomjegyzékbeli tétel így kell kinézzen:

Malter, D. (2014). *Eclipsed and Confounded Identities: When High-Status Affiliations Impede Organizational Growth* (Harvard Business School Strategy Unit Working Paper No. 15-019). <https://doi.org/10.2139/ssrn.2505184>

3.1.3.11 Újság- vagy magazincikk, blogposzt

- **Újság- vagy magazincikkek**

Az újság- vagy magazincikkek lehetnek online (digitális) vagy nyomtatott típusú források is. Attól függően, hogy melyik újságra vagy magazinra szeretne hivatkozni, vagyis attól függően, hogy milyen bibliográfiai adatok állnak rendelkezésre ahhoz az adott forráshoz, a vonatkozó irodalomjegyzékbeli tétel hasonlíthat egy folyóiratcikk hivatkozására (lásd a 3.1.3.1. alfejezetet) vagy egy weboldal hivatkozására (lásd a 3.1.3.6., 3.1.3.7., és 3.1.3.8. alfejezeteket). Azonban mindegyik esetében meg kell adni a pontos dátumot „év, hónap nap”-formátumban (American Psychological Association, 2020d, 2020f).

Például egy olyan szövegközi hivatkozásnak, amely **Hille és szerzőtársainak (2020)** egy, a Financial Times weboldalán megjelent cikkére vonatkozik, így kell kinézzen az irodalomjegyzékbeli „párja”:

Hille, K., Fildes, N., & Liu, Q. (2020, augusztus 21.). US-China: is Huawei ‘too big to fail’? *Financial Times*. <https://www.ft.com/content/2c378685-e04d-40cc-b986-7eef594c7255>

Egy, a Science-ben megjelent cikkre (pl., Schaefer & Shapiro, 2019) való hivatkozás esetén, így kell kinézzen a vonatkozó irodalomjegyzékbeli tétel:

Schaefer, N. K., & Shapiro, B. (2019, szeptember 6.). New middle chapter in the story of human evolution. *Science*, 365(6457), 981–982. <https://doi.org/10.1126/science.aay3550>

Néhány forrás nem érhető el online, illetve elképzelhető, hogy az újság/magazin nyomtatott példányát olvasta. Ezekben az esetekben használja az ismert adatokat (pl. évfolyam és az adott lapszám sorszáma, a cikkhez tartozó oldalszámok) és egyszerűen hagyja el a nem ismert bibliográfiai adatokat (pl. az URL-t)!

Példa zárójeles szövegekzi hivatkozásra:

(Lyons, 2020)

Az irodalomjegyzékbeli tétel (ha a nyomtatott változatot olvasta):

Lyons, D. (2020, június 15.). Don't 'iTune' us: It's geeks versus writers. Guess who's winning. *Newsweek*, 153(24), 27.

- **Blogposztok**

Blogposztok hivatkozásakor is az előző pontokban taglalt szabályokat kell követni; ugyan a blog neve jelenik meg a folyóirat vagy magazin címe helyett, de ugyanúgy dőlttel szedve. Például:

Az irodalomjegyzékbeli tétel Kovács (2020) blogposztja esetén így kell kinéznie:

Kovács, M. (2020, augusztus 14.). Az infláció stabilizálhatja a forintot? *Trendmonitor*. <https://trendmonitor.hu/az-inflacio-stabilizalhatja-a-forintot/>

3.1.3.12 Szakdolgozat, (doktori) disszertáció

Szakdolgozatokat és disszertációkat az alábbiak szerint kell hivatkozni:

Példák zárójeles szövegekzi hivatkozásra:

(Vajta, 2019)

(Miranda, 2019)

Példák szövegbe épített szövegekzi hivatkozásra:

Vajta (2019)

Miranda (2019)

Az irodalomjegyzékbeli tétel a következő információkat kell tartalmazza.

Szerző, A. A. (évszám). *Szakdolgozat vagy disszertáció címe* (Publikációs szám) [dolgozat típusa, intézmény]. Adatbázis neve. URL

Például:

Miranda, C. (2019). *Exploring the lived experiences of foster youth who obtained graduate level degrees: Self-efficacy, resilience, and the impact on identity development* (Publication No. 27542827) [Doktori disszertáció, Peperdine University]. PQDT Open. <https://pqdtopen.proquest.com/pubnum/27542827.html?FMT=AI>

Vajta, Z. (2019). *A 2008-as válság Magyarországi hatásainak makrogazdasági elemzése* [BSc szakdolgozat, BCE Közgazdaságtudományi Tanszék]. <http://szd.lib.uni-corvinus.hu/12316/>

3.1.3.13 Belső vállalati dokumentumok/adatok

A belső vállalati dokumentumok felhasználásának három alaptípusa különböztethető meg.

- **A forrás elérhető a vállalati intraneten (van hozzá elérési út)**

Az irodalomjegyzékben úgy jelenítse meg a forrást, mintha könyv lenne (szerkesztők vagy akár szerző nélkül) megadva a hozzá tartozó közvetlen elérési linket! A cím után közvetlenül, szögletes zárójelben szerepeljen, hogy „[Belső vállalati dokumentum]”, a kiadó neve helyére pedig a „Kiadatlan.” kifejezés kerüljön!

Amazon. (2020). *Guidelines for performance appraisal during the times of COVID-19* [Belső vállalati dokumentum]. Kiadatlan. intranet.amazon.com/confidential_information/2020/PA1236551.pdf

Ilyen típusú forrás szövegek közötti hivatkozásánál a 3.1.3.2. alfejezetben ismertetett szövegek közötti hivatkozási formátumokat kell használni, illetve az első alkalommal (forrásonként) jelezni szükséges, hogy a hivatkozott dokumentum nyilvánosan nem érhető el. Egy ilyen forrás első szövegek közötti hivatkozásának módjára példa az alábbi:

Az Amazon (2020)¹ irányelveket fogalmazott meg a HR-es munkatársak számára azzal kapcsolatban, hogy hogyan lehet ezekben a COVID-19 miatti bizonytalan időkben a teljesítményértékeléseket elvégezni.

A vonatkozó lábjegyzet így szól:

¹ A forrás az Amazon (nyilvánosan nem elérhető) intranetéről származik.

Az ilyen forrásokat akkor is megfelelően kell idézni és hivatkozni, ha például titoktartási okokból el kell rejtetni az adott vállalat kilétét. Ilyen esetekben a vállalat nevét következetesen meg kell változtatni, például „Vállalat X”-re, és ennek a szövegek közötti hivatkozásnál a hivatkozási lista megfelelő részeiben is következetesen meg kell történnie. Ezen túlmenően a legelső ilyen esetben lábjegyzetben fel kell tüntetni, hogy ezeket a lépéseket a dokumentum egészében végrehajtották.

Szövegbe épített szövegek közötti hivatkozás az elvárt lábjegyzettel:

A Vállalat X (2020)² irányelveket fogalmazott meg a HR-es munkatársak számára azzal kapcsolatban, hogy hogyan lehet ezekben a COVID-19 miatti bizonytalan időkben a teljesítményértékeléseket elvégezni.

A vonatkozó lábjegyzet így szól:

² A vállalat kiléte titoktartási okokból nem fedhető fel, ezért a nevét a dolgozat szövegében és a hivatkozási listában szereplő megfelelő URL-címekben következetesen "Vállalat X"-re változtattam.

Az irodalomjegyzékbeli tétel:

Vállalat X. (2020). *Guidelines for performance appraisal during the times of COVID-19* [Belső vállalati dokumentum]. Kiadatlan. intranet.vallalatx.com/confidential_information/2020/PA1236551.pdf

Így az információforrások megfelelően kezelhetők, és ha egy plágiumellenőrzés megkívánná, könnyen visszaállíthatók az eredeti változatra, amelyet aztán szükség esetén – megfelelően hivatkozott – eredeti forrásként lehet bemutatni.

- **A forrás csak belső dokumentumként érhető el (de nem a vállalati intraneten)**

Az előző pontnál részletezett formátumot kell használni az URL nélkül, a dokumentum típusának, illetve létrehozási/módosítási dátumának pontosabb megadásával.

Példák zárójeles és szövegbe épített szövegekzi hivatkozásra:

(Amazon, 2019) vagy Amazon (2019)

Az irodalomjegyzékbeli tétel:

Amazon. (2019, augusztus 8.). *2020 Roadmap* [Belső vállalati dokumentum, PowerPoint diáisor]. Kiadatlan.

Amennyiben a vállalat kiléte nem fedhető fel/nyilvános, kövesse az előző felsoroláspontnál részletezett utasításokat a releváns adatok (pl. vállalat neve) kapcsán.

- **A forrás nem érhető el elektronikus formában (nincs fájl, link hozzá)**

Amennyiben a vállalati anyag nem érhető el semmilyen elektronikus formában (lásd előző pontok), akkor szóbeli közlésként kell kezelni és hivatkozni az információt (lásd 3.1.3.14. alfejezet).

3.1.3.14 Szóbeli közlés, nincs visszakereshető forrás

A hivatkozások használatának egyik célja az, hogy a felhasznált információ forrását az olvasó is megismerhesse és maga is vissza tudja keresni. Azok a „művek” vagy információk („e-mailek, szöveges üzenetek, (videóra) nem rögzített (tantermi) előadások, emlékeztető jegyzetek (memo), levelek, üzenetek nem archivált vitacsoportokból vagy online hirdetőtáblákról, és így tovább”¹⁸), amelyeket az olvasók nem tudnak visszakeresni, **szóbeli közlésnek** minősülnek (American Psychological Association, 2020i, sec. 1).

Ha kérdéses információ visszakereshető, például megtalálhatóak azok az eredeti cikkek, amelyek Simon elméletet taglalják (pl., Simon, 1955, 1956), azokat kell hivatkozni. Ha egy olyan, az oktató/előadó által használt példát szeretne valaki felhasználni, ami a jelen nem lévők számára nem visszakereshető/hozzáférhető, azt szóbeli közlésként kell hivatkozni a szövegben, az alábbi formátumot követve:

---

¹⁸ A dokumentum szerzőjének saját fordítása.

(S. Z. Közlő, szóbeli közlés, év. hónap nap.) vagy S. Z. Közlő (szóbeli közlés, év. hónap nap.)

Példa zárójeles szövegekzi hivatkozásra:

„Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.” (É. Deliné Pálinkó, szóbeli közlés, 2020. augusztus 31.)

Példa szövegbe épített szövegekzi hivatkozásra:

M. Ormos (szóbeli közlés, 2020. szeptember 1.)

Mivel ezek az információk nem visszakereshetők, NINCS vonatkozó irodalomjegyzékbeli tétel.

Ügyeljen arra, hogy ha a saját maga által készített interjú(k) vagy bármilyen saját primer kutatás résztvevője által elmondottakra szeretne hivatkozni, az szó szerinti idézet kell legyen (lásd a 3.1.3.15. alfejezetet)!

3.1.3.15 Saját adatok/eredmények/megállapítások kezelése, saját kutatás résztvevőinek idézése

Definíció szerint minden, ami a dolgozatban szerepel (legyen az projektfeladat, szakdolgozat vagy disszertáció), az adott egyén saját munkája, a neve pedig rajta van a címlapon, ami gyakorlatilag ezt fejezi ki. Másoktól, más forrás(ok)ból származó anyagok felhasználását azonban mindig jelölni kell. (lásd 1. fejezet) Ez azt is jelenti, hogy nem kell hivatkozni az ún. **primer adatokat**, vagyis azokat, amik nem léteztek mielőtt a dolgozat szerzője révén „létrejöttek” (tehát pl., a saját kérdőívből származó adatokat vagy bármilyen más olyan adatot, amit a dolgozat szerzője maga gyűjtött össze, mivel korábban azok nem léteztek). Ettől függetlenül azonban tudatni kell az olvasókkal, hogy honnan származnak a felhasznált adatok, mégpedig a szövegben egyértelműen kimondva, például:

Ebben az alfejezetben az online kérdőív segítségével általam gyűjtött adatok elemzése szerepel. A 3.2 Függelékben megtalálható a teljes kérdőív, a Módszerek rész pedig részletesen taglalja az adatgyűjtés további részleteit.

Ez az elv a primer adatokra vonatkozik. A **szekunder adatok** forrását, vagyis az olyan adatok forrását, amelyet valaki más gyűjtött össze, mindig hivatkozni kell, mégpedig az ebben az útmutatóban szereplő követelményeknek megfelelően.

Egy speciális eset, amikor valaki azt szeretné **idézni, amit a kutatás bizonyos résztvevői mondtak**. Ez az eset nem szóbeli közlésnek számít, ilyenkor szó szerinti idézetet kell használni (rövid idézetet vagy blokkidézetet, lásd a 3.1.2.1. alfejezetet), nem pedig parafrázist, tartalmi átvételt (American Psychological Association, 2020m). Például:

Szép számban voltak, akik étkezés előtt fogyasztandó, étvágyfokozó italként tekintettek a pálinkára. Többször is elhangzott az asszociációs vizsgálat során az „aperitif”, az „étvágygerjesztő” kifejezés is, amely a fogyasztás egy másik, sajátos alkalmára utalt. Számos interjúalany a pálinkát gyógyszernek minősítette, amely fertőtlenítő hatása révén kiválóan alkalmas egyes betegségek kezelésére, megelőzésére: „Egy kis lélekerősítő kortyolgatása kifejezetten egészséges, jótékony hatású” – Kleofás (22 éves, egyetemista). (Totth et al., 2010, p. 12)

Megjegyzendő, hogy ugyan ebben a példában egy hosszabb, szó szerinti, vagyis blokkidézet jelenik meg, a (40 szónál) rövidebb szó szerinti idézetek is hasonló módon kezelendők, vagyis

az adott résztvevőt meg kell nevezni (vagy más módon azonosítani) és relatíve részletesen jellemezni. A nevek bármikor megváltoztathatók, megjelenhetnek például „A résztvevő”, „B résztvevő” vagy „Marketing menedzser (1)” formában, viszont ennek konzisztensnek kell lennie az egész mű során.

3.1.3.16 Nincs azonosítható szerző

Ha egy publikációnak nincs azonosítható szerzője (ez elég gyakran előfordulhat például újságok vagy magazinok cikkeinél), a mű címét kell használni a szövegek közötti hivatkozásoknál és a vonatkozó irodalomjegyzékbeli tétel első elemeként is (American Psychological Association, 2020e).

A szövegek közötti hivatkozások az alábbi mintákat kell kövessék:

Példa zárójeles szövegek közötti hivatkozásra: (What Is Plagiarism?, 2017)

Példa szövegbe épített szövegek közötti hivatkozásra: What is Plagiarism? (2017)

Az irodalomjegyzékbeli tétel:

What is Plagiarism? (2017). Plagiarism.Org. <https://www.plagiarism.org/article/what-is-plagiarism>

3.1.3.17 Közvetett hivatkozások

Az APA kézikönyv hetedik kiadása szerint (American Psychological Association, 2020n, para. 1, kiemelés hozzáadva) az ún. **primer források** eredeti tartalmat közölnek, míg az ún. **szekunder források** olyan tartalomra hivatkoznak, amit először egy másik forrásban közöltek. A szekunder források hivatkozása, vagyis az ún. **közvetett hivatkozás** kerülendő. Csak akkor indokolt a közvetett hivatkozás használata, ha az eredeti forrás a közvetett hivatkozást készítő által nem beszélt nyelven íródott, vagy ha az eredeti mű fellelhetetlen (azaz, például, a nyomtatott verzió már elfogyott és online sem megvásárolható).

Ez azt is jelenti, hogy meg kell keresni az eredeti forrást, ha az arra való hivatkozás valaki más munkájában szerepelt, és az eredetire kell hivatkozni. Ez az elv minden forrástípusra igaz a folyóiratcikkektől kezdve a könyveken át az oktatási segédanyagokig. Meg kell keresni az eredeti kutatást, modellt, információt, amit idéztek, és amennyiben eredeti formájában is releváns, közvetlenül azt kell hivatkozni. Ez már csak azért is különösen javasolt gyakorlat, mert az eredeti információ gyakran eltorzul a nem megfelelően pontos hivatkozások miatt.

Tegyük fel például, hogy Balaton és szerzőtársainak (2016) munkáját olvasva az alábbi információt szeretné valaki hivatkozni:

„Az egyik legelterjedtebb definíció szerint multinacionális vállalatnak nevezzük azt a vállalatot, amely több mint egy országban birtokol és ellenőriz javakat, illetve szolgáltatásokat. (Dunning, 1993)” (Balaton et al., 2016, Ch. 3.1.)

A vonatkozó irodalomjegyzékbeli tétel a következőket tartalmazza:

„Dunning, J. H. (1993): Multinational Enterprises and the Global Economy. AddisonWesley, London.”

Ebben az esetben két probléma merülhet fel: 1) elképzelhető, hogy az eredeti forrás nyelvén nem tud valaki (elég jól); 2) az eredeti mű boltban már nem megvásárolható, könyvtárban nincs, és online sem lehet megrendelni sehonnan. Ezek közül bármelyik önmagában meg tudja gátolni az eredeti, primer forrás használatát, ami ebben az esetben Dunning (1993) munkája. Ha ennek ellenére szeretné hivatkozni valaki, amit Dunning mondott, akkor azt a következő módokon teheti meg.

Dunning (1993, hivatkozva Balaton et al., 2016, Ch. 3.1.) „multinacionális vállalatnak nevez[te] azt a vállalatot, amely több [sic] mint egy országban birtokol és ellenőriz javakat, illetve szolgáltatásokat”.

Lehet szó tartalmi átvételről is, ami ebben azokban az esetekben, mikor nem épp egy definícióról van szó, indokolhatóbb is, mint a szó szerinti idézet. Például:

A multinacionális vállalatok működése több országra terjed ki (Dunning, 1993, hivatkozva Balaton et al., 2016).

Ügyeljen arra, hogy ilyen esetekben csak a szekunder forrás jelenjen meg az irodalomjegyzékben, ami jelen esetben Balaton és szerzőtársai munkája:

Balaton, K., Incze, E., Laczkó, M., Szabó, Z. R., Tari, E., & Hortoványi, L. (2016). *Stratégiai menedzsment*. Akadémiai Kiadó. <https://doi.org/10.1556/9789630597838>

Egy hasonló eset a következő: Kovács (2020) a Bloomberget jelölte meg munkájában az 1. ábrája forrásaként. Azonban semmilyen egyéb adat nem ismert ezzel kapcsolatban (vagyis az eredeti, primer forrás nem hivatkozható közvetlenül). Amikor Kovács munkájának 1. ábráját (vagy ahhoz kapcsolódó információt) szeretne a saját munkájában hivatkozni, az alábbiak szerint kell eljárnia:

(Bloomberg, hivatkozva Kovács, 2020)

Az irodalomjegyzéknek csak Kovács munkáját kell tartalmaznia.

Összefoglalva: szövegek közötti hivatkozások esetében ki kell egészíteni a szekunder forrást a primer forrással kapcsolatos információkkal, valamint a szövegek közötti hivatkozásokra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni a korábbi alfejezetekben ismertetetteknek (illetve a fenti példának) megfelelően.

A közvetett hivatkozás szövegek közötti megjelenítése az alábbiak szerint történjen:

KözvetlenSzerző (évszám, ha ismert – egyébként elhagyva) „hivatkozva”
KözvetettSzerző (évszám)

Az irodalomjegyzéknek csak a közvetett, szekunder forrást kell és lehet tartalmaznia (azt, amelyik valóban olvasásra került) a megfelelő formátumban.

3.1.3.18 Több szerző művei egy (összevont) hivatkozásban

Ha több szerző műveit kell egy összevont hivatkozásban feltüntetni, akkor a szerzők neve szerinti ábécésorrendben kell feltüntetni őket a 14. táblázat szerinti formátumban.

14. táblázat: Példák többszerző munkáinak összevont szövegekői és irodalomjegyzékbeli hivatkozásának módjaira

	Több szerző munkái egy (összevont) hivatkozásban	
	szó szerinti idézet	tartalmi átvétel
zárójeles szövegekői hivatkozás	(Bethke-Langenegger et al., 2011, pp. 524–525; Dries, 2013, p. 275; Gallardo-Gallardo & Thunnissen, 2016, Table 1)	(Bethke-Langenegger et al., 2011; Dries, 2013; Gallardo-Gallardo & Thunnissen, 2016)
szövegbe épített szövegekői hivatkozás	Ez nem megoldható egy zárójelen belül, csak a következőképpen: Bethke-Langenegger et al. (2011, pp. 524–525), Dries (2013, p. 275), valamint Gallardo-Gallardo és Thunnissen (2016, Table 1)	Ez nem megoldható egy zárójelen belül, csak a következőképpen: Bethke-Langenegger et al. (2011), Dries (2013), valamint Gallardo-Gallardo és Thunnissen (2016)
irodalomjegyzékbeli tétel	Bethke-Langenegger, P., Mahler, P., & Staffebach, B. (2011). Effectiveness of talent management strategies. <i>European Journal of International Management</i> , 5(5), 524–539. https://doi.org/10.1504/EJIM.2011.042177 Dries, N. (2013). The psychology of talent management: A review and research agenda. <i>Human Resource Management Review</i> , 23(4), 272–285. https://doi.org/10.1016/j.hrmmr.2013.05.001 Gallardo-Gallardo, E., & Thunnissen, M. (2016). Standing on the shoulders of giants? A critical review of empirical talent management research. <i>Employee Relations</i> , 38(1), 31–56. https://doi.org/10.1108/ER-10-2015-0194	

Figyelje meg, hogy a 14. táblázatban egyrészt mindhárom forrás esetében más-más típusú az információ pontos helyének megjelölése szó szerinti idézet esetén, másrészt Gallardo-Gallardo és Thunnissen (2016) munkája esetében ez egy konkrét táblázatot jelent, ami teljesen megfelelő megoldás, amennyiben az információ valóban a táblázatból származik és a környező szövegben nem szerepel!

3.1.3.19 Egy szerző több munkája azonos évből

Előfordulhat az az eset, hogy egy szerzőnek több művére is hivatkoznak egy dokumentumban. Sor kerülhet azonban arra is, hogy nemcsak azonos szerzőtől, de azonos évből is származó műveket kell hivatkozni. Ilyen esetekben egy-egy kis betűvel (a, b, c stb.) bővülnek mind a szövegekői hivatkozások (mindig a-val kezdve), mind az irodalomjegyzékbeli tételek. (Lásd a 15. táblázatot, illetve ennek a dokumentumnak az Irodalomjegyzékét.)

15. táblázat: Példák egy szerző több, ugyanabból az évből való munkájának szövegközi és irodalomjegyzékbeli hivatkozásának módjaira

	Egy szerző több munkája azonos évből	
	szó szerinti idézet	tartalmi átvétel
zárójeles szövegközi hivatkozás	(American Psychological Association, 2020h, sec. 1, 2020k, p. 1, 2020l, sec. 2)	(American Psychological Association, 2020h, 2020k, 2020l)
szövegbe épített szövegközi hivatkozás	American Psychological Association (2020h, sec. 1, 2020k, p. 34, 2020l, sec. 2)	American Psychological Association (2020h, 2020k, 2020l)
irodalomjegyzékbeli tétel	American Psychological Association. (2020h). <i>Paraphrasing</i> . APA Style. https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/citations/paraphrasing American Psychological Association. (2020k). <i>Publication manual of the American Psychological Association (7th ed.)</i> . American Psychological Association. https://doi.org/10.1037/0000165-000 American Psychological Association. (2020l). <i>Quotations</i> . APA Style. https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/citations/quotations	

Figyelje meg, hogy a 15. táblázatban hivatkozott forrásokat „h”, „k” és „l” betűk jelölik, mivel más, „korábbi” betűk az ABC-ben már más, ugyanazon szerző által publikált forrásokhoz vannak rendelve, ami jelen esetben az American Psychological Association (Amerikai Pszichológiai Társaság)! (Az irodalomjegyzékben láthatja az érintett szerző (szervezet) összes 2020-as hivatkozott művét, jelen esetben a-tól egészen p betűig jelölve.) Ügyeljen arra, hogy az ilyen betűzést (mind a szövegközi hivatkozásoknál, mind az irodalomjegyzékben) frissíteni kell új forrás hozzáadása esetén, ha azok ugyanazon szerző(k)től, ugyanabból az évből származnak!

3.1.3.20 Jogforrások hivatkozása

A különböző jogforrásokra (törvényekre, rendeletekre és határozatokra) – mint speciális, szerző nélküli forrásokra – történő hivatkozásnál az alábbiakban összefoglaltaknak kell megfelelni (ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar Tudományos Tanácsa, 2017; Magyar Jogi Nyelv, 2017).

Mivel a jogforrás megjelölése magába foglalja annak alapvető tudnivalóit, a szövegközi hivatkozások formátuma eltér az általános „szerző-évszám” sablontól. A szövegbe épített szövegközi hivatkozásoknál törvények esetében kétféle módon lehet eljárni.

- Egyrészt használható a törvény megjelölése (ami tartalmazza a kihirdetésének évét és sorszámát, valamint a törvény elnevezését és címét, pl. 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról), de az évszám külön zárójelben való feltüntetése nélkül.
- Másrészt a részletek a következő sorrendben is feltüntethetők (szintén az évszám külön zárójelben való megjelölése nélkül): a törvény címe (szükség esetén rövidítve), a törvény kihirdetésének éve (mindig arab számmal írva), a törvény számát (mindig római számmal írva) és végül maga a „törvény” kifejezést is megjelölve, pl. az szja-ról szóló 1995. évi CXVII. törvény (továbbiakban: szja-törvény) szerint...

Amennyiben szükséges az információ pontos helyének megadása is (pl. szó szerinti idézeteknél vagy a vonatkozó részek kiemelésénél), az érintett paragrafus(ok) számát, illetve a bekezdés(ek) számát is fel kell tüntetni. Például:

Az 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról 2. § (1) bekezdése alapján a törvény hatálya kiterjed magánszemélyekre.

Más megfogalmazásban:

Az szja-ról szóló 1995. évi CXVII. törvény 2. § (1) bekezdése alapján a törvény hatálya kiterjed magánszemélyekre.

Az irodalomjegyzékben a jogforrás (pl. az adott törvény) megjelölését, a letöltés dátumát és az URL-t kell megadni az alábbi formátum szerint:

Az irodalomjegyzékbeli tétel sablonja:

Jogforrás megjelölése. Letöltve év. hónap nap., URL

Megjegyzendő, hogy mivel a jogforrások tartalmazzák a kihirdetésük évét (pl. a törvények neve a vonatkozó évszámmal kezdődik), a hivatkozásokban nem kell külön zárójelben kiírni az évszámot a címet követően. A letöltési dátum feltüntetése viszont kiemelkedően fontos a jogszabályok esetleges változása miatt.

A fenti példa irodalomjegyzékbeli tétele:

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról. Letöltve 2020. augusztus 31.,
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99500117.tv>

Az egyéb jogszabályok (pl. rendeletek) megjelölései további adatokat is magukba foglalnak (a jogszabály megalkotójának megjelölését, a jogszabály sorszámát, a kihirdetés napját, valamint a jogszabály elnevezését és címét), melyeket nem szabad elhagyni sem a szövegek közötti hivatkozásokból, sem a vonatkozó irodalomjegyzékbeli tételekből.

Nemzetközi jogforrások hivatkozása esetén is hasonlóan kell eljárni az összes releváns információ megadásával az irodalomjegyzékben. Például az EU Alapjogi Chartáját, az adatvédelmi rendeletét és a fogyasztók jogairól szóló irányelvet az alábbi módon kell szerepeltetni az irodalomjegyzékben:

Az Európai Unió Alapjogi Chartája (2016/C 202/02). Letöltve 2020. augusztus 31.,
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:12016P/TXT&from=EN>

Az Európai Parlament és Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet). Letöltve 2020. augusztus 31., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679&qid=1599341357970&from=EN>

Az Európai Parlament és a Tanács 2011/83/EU irányelve (2011. október 25.) a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi

irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről. Letöltve 2020. augusztus 31., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0083&from=HU>

4 Gyakran ismételt kérdések

4.1 Formázás, nyelvhasználat, stílus

4.1.1 Hogyan használjuk a mondatvégi írásjeleket szó szerinti idézetek esetén?

A magyar helyesírás általános szabályainak megfelelően kell használni a mondatvégi írásjeleket szó szerint idézetek után is, azaz a mondat legvégére írva a megfelelő mondatvégi írásjelet (pontot, kérdőjelet vagy felkiáltójelet). Ha a mondatot egy, önmagában is mondatvégi írásjellel végződő szó szerinti idézet zárja le (vagy alkotja önmagában), akkor nem kell (újabb) mondatvégi írásjelet kitenni a vonatkozó szövegek közötti hivatkozás után sem (lásd pl. a 16. lábjegyzetben található idézetet).

4.1.2 Hogyan jelöljük a szükséges változtatásokat a szó szerinti idézetekben?

A szó szerint idézett szöveg módosításait – annak érdekében, hogy jobban illeszkedjen a szövegbe (pl. kisbetűsre váltás, igeidő változtatása) – szögletes zárójelben kell feltüntetni. Ilyen példák a 3.1.2.1., 3.1.3.6. és 3.1.3.17. alfejezetekben találhatóak.

4.1.3 Hogyan jelöljük a helyesírási vagy gépelési hibákat a szó szerinti idézetekben?

Írja rögtön a helyesírási/gépelési hiba mögé, hogy „[sic]” (ami a latin „sic erat scriptum” kifejezésből származik és jelentése: „így írták”), de ne változtassa meg az eredeti szöveget a szó szerint idézetben! Lásd például a 2.2.2., 3.1.1., 3.1.2.1., 3.1.3.17. alfejezeteket vagy az A függelék c) szakaszát, ahol az eredeti szövegből hiányzott egy-egy vessző.

4.1.4 Hogyan írjuk a forrás pontos helyére utaló rövidítéseket a szövegek közötti hivatkozásokban?

Azt javasoljuk, hogy mindig az angol kifejezéseket/rövidítéseket használja (pl. „p.” és „pp.” az oldal/oldalak esetében, „para.” bekezdésnél, „sec.” szakasznál/alfejezetnél, „Ch.” fejezetnél, stb.), függetlenül a dolgozat nyelvétől. A 3.1.3. alfejezet példái között számos olyan van, ami ezekre az esetekre is példa.

4.1.5 Lehet lábjegyzeteket/végjegyzeteket használni hivatkozáshoz?

Az APA hivatkozási stílus 7. kiadása szerint a lábjegyzetek magyarázatra, illetve kiegészítő információk közlésére használhatóak csupán, hivatkozásra nem. Dolgozatában ne használjon végjegyzeteket! Kérjük, ne keverje a különböző hivatkozási stílusokat (más hivatkozási stílusok a lábjegyzetek/végjegyzetek használatát részesítik előnyben a hivatkozásoknál, a részleteket lásd az A. Függelékben).

4.1.6 Hogyan tüntessük fel az ábrák, táblázatok stb. forrását a képaláírásban?

Más szerzők munkájából származó összes adat, ábra stb. pontos forrását meg kell adni a képaláírásban és fel kell tüntetni az irodalomjegyzékben követve a különféle típusú források megfelelő idézéséről és hivatkozásáról szóló 3.1.3. alfejezetben foglaltakat. Bővebben lásd a 2.2.1. alfejezetet a plágium különböző eseteiről, mivel az is plágiumnak számít, amikor nem jelzi valaki a táblázat vagy ábra forrását, valamint. (A táblázatok és ábrák képaláírásában általában szövegbe épített szövegek közötti hivatkozásokat használunk.) Speciális eset, ha a táblázat/ábra a dolgozat szerzőjének saját szerkesztése, amely az összegyűjtött primer adatokon (pl. kérdőív válaszai vagy interjú) alapul. Ekkor célszerű ezt a forrás megadásakor jelezni. Például: „Forrás: A szerző saját szerkesztése az összegyűjtött kérdőíves adatok alapján (2. függelék, 19-21. kérdések).”

4.2 Szövegekői hivatkozások

4.2.1 Hogyan tüntessük fel a szó szerinti idézet pontos helyét, ha az idézett szöveg a következő oldalra is átnyúlik?

Meg kell adni a pontos oldalszámokat, például Colquitt (2012, pp. 749–750).

4.2.2 Hogyan tüntessük fel a nem egymást követő oldalakról származó információk helyét?

Előfordulhat, hogy az idézett információk egyetlen mondatba szótt részei nem egymást követő oldalakról származnak. Ilyen esetben fel kell sorolni az összes releváns oldalszámot, vesszővel elválasztva, lásd például a szövegbe épített szövegekői hivatkozás példáját a 3.1.3.7. alfejezetben.

4.2.3 Hogyan idézzünk egy oldalszám nélküli forrásból?

A szó szerinti idézeteknél meg kell adni a forrás pontos helyét, még akkor is, ha a forrás nem tartalmaz oldalszámot (például weboldalak, egyes e-könyvek). Ilyen esetekben az alábbi módszerek egyikét használhatja a forrás pontos helyének megadásához (Lee, 2015):

- használja a bekezdés számát (a kiadvány elejétől folytatólágosan számolva a bekezdéseket);
- használja az átfogó címsort és a bekezdés számát az adott szakaszon belül;
- használja a szakasz/alfejezet számát (pl. „sec. 2”); vagy
- használja rövidítve a címsort (a címsor első néhány szavát) idézőjelekben hosszú címsorok esetén, és a bekezdésszámot az adott szakaszban!

Ilyen példák a 2.2., 3.1.2.1., 3.1.3.2., 3.1.3.14., 3.1.3.19. vagy 4.4.3. alfejezetekben találhatók.

4.2.4 Hogyan hivatkozzunk egy szervezeti (vállalati) szerző által írt publikációra?

Ha a szerző személy helyett egy szervezet, akkor a szervezet nevét (vagy annak közismert rövidítését) kell használni a szövegekői hivatkozásokban és az irodalomjegyzékben is. Lásd a példát a 3.1.3.2. alfejezetben.

4.2.5 Hogyan kell idézni egy vállalati dokumentumot, ha a vállalat kilétét el kell rejtteni?

Az ilyen forrásokat akkor is megfelelően kell idézni és hivatkozni, ha például titoktartási okokból el kell rejtteni az adott vállalat kilétét. Ilyen esetekben a vállalat nevét következetesen meg kell változtatni, például „Vállalat X”-re, és ennek a szövegekői hivatkozásoknál a hivatkozási lista megfelelő részeiben is következetesen meg kell történnie. Ezen túlmenően a legelső ilyen esetben lábjegyzetben fel kell tüntetni, hogy ezeket a lépéseket a dokumentum egészében végrehajtották. Példákat a 3.1.3.13. alfejezetben talál.

4.2.6 Hogyan hivatkozzunk egy jogi forrásra (pl. törvényre vagy EU-s irányelvre)?

A különböző jogforrások (pl. törvények, rendeletek, határozatok, irányelvek) – mint speciális, szerző nélküli források – hivatkozása valamelyest eltér az általános „szerző-évszám” sablontól, a részletesebb tudnivalók a 3.1.3.20. alfejezetben találhatók meg.

Megjegyzendő, hogy a törvények szövegekői hivatkozásánál a legelső alkalommal fel kell tüntetni annak teljes megjelölését (évszámát, sorszámát és címét), későbbi előforduláskor azonban már a cím rövidítését is használni. Például: az 1995. évi CXVII. törvény a

személyi jövedelemadóról (továbbiakban: szja-törvény) szerint... Az szja-törvény azt is kimondja, hogy...

4.2.7 Hogyan idézzük egy szerző ugyanazon munkáját többször egyazon bekezdésben?

Az APA kézikönyvének 7. kiadása szerint (American Psychological Association, 2020k, p. 265): Általános szabályként minden szöveges hivatkozásban tüntesse fel a szerzőt és a dátumot, az évszám csak akkor hagyható el a szövegközi hivatkozásokból, ha egyazon mű több szövegbe épített szövegközi hivatkozása jelenik meg ugyanabban a bekezdésben.

Azaz az évszámot mindig fel kell tüntetni a zárójeles szövegközi hivatkozásokban, de ha egy mű többször kerül említésre szövegbe épített szövegközi hivatkozásoként egy bekezdésen belül, akkor az évszámot ki lehet hagyni (de csak az adott bekezdésben). Például:

Wagner (2011) a plágium különféle típusainak jellemzőit és a plagizálásra adott válaszokat is ismertette. Wagner célja a témáról való vita ösztönzése volt.

Új bekezdésben mindig meg kell adni a teljes forrást (tehát az évszámot is), még akkor is, ha az már az előzőben szerepelt.

4.2.8 Fel lehet használni egy másik forrásban hivatkozott publikációt annak a közvetlen elolvasása nélkül?

Elvárt az összes felhasznált forrás eredeti verziójának megkeresése és annak olvasása, amennyiben ez lehetséges. Azonban úgynevezett közvetett hivatkozást is lehet alkalmazni indokolt esetben, melynek részletei a 3.1.3.17. alfejezetben találhatók.

4.2.9 Mit jelent az „et al.” és hogyan/mikor kell használni?

Az „et al.” kifejezés a latin „et alii” „és mások” jelentésű kifejezés rövidítése – ennek megfelelően a többesszámú alanyhoz kell igazítani a vonatkozó igét a szövegben. (Mivel az „et al.” kifejezés második szava rövidített, ezért kell az „al” után pontot írni.)

Főszabályként a három- és többszerzős források esetén a szövegközi hivatkozásban (mind a zárójeles, mint a szövegbe épített verziókban) mindig rögtön az első szerző vezetékneve után írva kell használni az „et al.” kifejezést (a többi szerző vezetékneve helyett).

A szövegbe épített szövegközi hivatkozásoknál megengedett az „et al.” helyett az „és szerzőtársai” vagy „és munkatársai” kifejezések alkalmazása, viszont a zárójeles szövegközi hivatkozásoknál kizárólag az „et al.” formát lehet használni. Példáért lásd a 3.1.3.1., 3.1.3.2. és 3.1.3.3. alfejezeteket.

4.2.10 Hogyan kell egy szerző több, különböző évben kiadott munkájára egy szövegközi hivatkozásban hivatkozni?

Azonos szerzőtől, de különböző évekből származó munkák együttes hivatkozása esetén nem szükséges kétszer kiírni a szerző nevét a szövegközi hivatkozásokban.

Lásd a 3.1.3.19. alfejezetet, illetve a következő példát: Simon (1955, p. 100, 1956, p. 132) vagy (Simon, 1955, p. 100, 1956, p. 132) a szövegközi hivatkozás helyes formátuma, ha azt az információt idézzük, ami Simon mindkét munkájában, a megadott oldalakon szerepel. Természetesen ugyanezek a szabályok érvényesek a tartalmi átvételekhez kapcsolódó szövegközi hivatkozásokra is (pl., a 3.1.3.11. alfejezetben). Az irodalomjegyzékbeli tételek sorrendjét illetően lásd a 4.3.1. alfejezetet, illetve a jelen dokumentum Irodalomjegyzékét.

4.3 Irodalomjegyzék

4.3.1 Hogyan kell rendezni az Irodalomjegyzék tételeit?

Az egyes hivatkozott forrásokat az első szerző vezetékneve szerinti kell ábécésorrendbe rendezni. Ha ugyanazon szerző(k)től több publikáció is van, rendezze őket időrendi sorrendbe (a korábbival kezdve). Ha ugyanazon szerző(k)nek ugyanabból az évből több műve is van, rendezze őket a címük szerinti ábécésorrendbe. Ne csoportosítsa a tételeket semmilyen szempont (pl. a forrás típusa) szerint sem!

4.3.2 Hogyan kell formázni az Irodalomjegyzéket?

Ha az adott hivatkozási tétel hosszabb egy sornál, a bejegyzés második és azt követő sorainál 0,85 cm-es behúzást (ún. függőbehúzást) kell alkalmazni (de az első sort nem szabad behúzni). A sorok legyenek balra igazítottak, ne sorkizártak! Ne használjon semmilyen felsorolásjelet, illetve számozást!

4.3.3 Hogyan kell megjeleníteni a szerzők neveit az Irodalomjegyzékben?

A családnév/-nevek után tegyen vesszőt, majd sorolja fel a keresztnév(ek)et kezdőbetűvel és utána ponttal rövidítve, szóközzel elválasztva! Ne tüntessen fel semmilyen tudományos fokozatot (pl. „Dr.”, Ph.D. stb.)!

Például, ha a szerző neve „Harry M. Markowitz, Ph.D.”, akkor „Markowitz, H. M.” formában kell szerepeltetni az irodalomjegyzékben. Egy másik példa lehet „Luís Lima Santos” professzor neve, amit pedig „Lima Santos, L.” formában kell feltüntetni az irodalomjegyzékben (lásd a 3.1.3.5. alfejezetet).

A nem angol neveket is hasonló módon kell megjeleníteni, például „Dr. Margitay Tihamér” vagy „Margitay Tihamér, Ph.D.” az irodalomjegyzékben „Margitay T.” formában kell, hogy szerepeljen.

Ne feledje, hogy egyes szerzők vezetékneve több tagból áll vagy önmagában összetett (pl. Deliné Pálinkó, É., Lima Santos, L. vagy Tokár-Szadai, Á.), míg másoknak több keresztnévük lehet (pl. Tóth Zsuzsanna Eszter neve az irodalomjegyzékben: Tóth, Z. E.)!

4.3.4 Hogyan kell hivatkozni egy 21 vagy annál több szerzővel által írt publikációra?

A 21 vagy annál több szerző által írt folyóiratcikkekhez hasonlóan a 21 vagy annál több szerző által írt bármilyen típusú publikáció szövegközi hivatkozásaiban is csak az első szerző vezetéknevét és az „et al.” rövidítést kell feltüntetni a kiadás éve (illetve szó szerinti idézetek esetén az oldalszám(ok)) előtt. Az irodalomjegyzékben pedig a 3.1.3.1. alfejezetben részletezett szabályok szerint kell megjeleníteni a publikációt.

4.3.5 Hogyan kell megjeleníteni a kiadó helyét (város) egy könyv vagy könyvfejezet hivatkozásában?

A kiadó helyét (várost) nem kell a könyv vagy könyvfejezet hivatkozásában sem feltüntetni az APA kézikönyv 7. kiadása szerint. (Habár a korábbi kiadások ezt még elvárták.) A könyv- és könyvfejezet-hivatkozásokkal kapcsolatos további részletekért lásd a 3.1.3.2. és a 3.1.3.3. alfejezeteket.

4.3.6 Hogyan kell idézni egy online megtalált folyóiratcikket: cikként vagy weboldalként?

Általában véve a folyóiratcikkek hivatkozási formátumát kell használni. A weboldal hivatkozási formátumára csak akkor van szükség, ha az adott publikáció nem felel meg semmilyen más hivatkozási kategóriának.

Az, hogy egy folyóiratcikket egy online adatbázisból töltött le, nem jelenti azt, hogy ez „webes” forrásként kezelendő. Az adatbázison keresztüli elérés általában csak egy a lehetséges mód a cikkhez való hozzáférésre. A cikk irodalomjegyzékben megadott adatai minden szükséges információt tartalmaznak a cikk visszakereshetőségéhez.

4.3.7 Hogyan kell feltüntetni a weboldalak letöltésének dátumát az irodalomjegyzékben?

A legtöbb weboldal hivatkozása nem kell, hogy tartalmazza a letöltés dátumát, mivel az az általános szabály, hogy nem kell a letöltési dátumot feltüntetni az APA 7. kiadása szerint (habár erre szükség volt a korábbi kiadások alapján). A hivatkozási kézikönyv jelenlegi, 7. kiadásával összhangban a letöltési dátum csak akkor szükséges, ha a publikációt nem archiválják/-ták és annak tartalma idővel várhatólag változik (American Psychological Association, 2020k). Lásd például a 3.1.1., 3.1.3.8., 3.1.3.9., és 3.1.3.20. alfejezeteket.

4.3.8 Hogyan lehet idézni/hivatkozni egy oktató anyagát?

Az oktató saját mondanivalójának (pl. személyes példák, eredmények) közlésére az idézendő eredeti információkat tartalmazó forrás típusától függően számos lehetőség létezik. Lehet hivatkozni publikált tananyagként (lásd 3.1.3.4. alfejezet) vagy audiovizuális előadásként/videóként (lásd 3.1.3.9. alfejezet). Ha egyáltalán nincs idézhető forrás (az elhangzottakat nem rögzítették, vagy nincs nyomtatott, illetve online verziója), akkor ezt csak személyes közlésként lehet hivatkozni. A személyes közlések kezelésével kapcsolatos további információkért lásd a 3.1.3.14. alfejezetet.

Ügyeljen arra, hogy csak akkor ajánlott az oktatók munkáját forrásként használni, ha az eredeti tartalmat közölt, különben kerülendő az ilyen anyagok alapján történő a közvetett idézés (lásd a 3.1.3.17. alfejezetet)!

4.3.9 Hogyan kell hivatkozni egy saját felmérést, ami a saját projekthez/kutatáshoz készült?

Általános szabályként a saját adatait/eredményeit/megállapításait nem kell más forrásokhoz hasonlóan hivatkozni. Javasoljuk, ismertesse saját felmérése tudnivalóit: adjon áttekintést a módszer(ek)ről, mellékleteként csatolja a felmérés eszközét (a teljes kérdőívet), tegye világossá, hogy az adatok e felmérésből származnak! Ne tüntesse fel a saját felmérését az irodalomjegyzékben semmilyen formában. További részletek a 3.1.3.15. alfejezetben találhatóak.

4.3.10 Hogyan kell feltüntetni, amit a saját felmérésem résztvevői mondtak?

A szövegben közölnie kell, hogy az idézetek a résztvevőktől származnak, a 40 szónál rövidebb idézeteket idézőjelekben, míg a 40 vagy annál több szavas idézeteket blokkidézetként (behúzva a szöveg alatt) kell megjeleníteni. Mivel ezek a kutatási résztvevőktől származó idézetek a saját kutatás részét képezik, nem kell feltüntetni őket az irodalomjegyzékben. További információért lásd a 3.1.3.15. alfejezetet.

4.4 Egyéb kérdések

4.4.1 Ki a felelős a dolgozatomban szereplő idézetekért és hivatkozásokért?

Ne feledje, teljes mértékben az Ön felelőssége az összes szükséges hivatkozás pontos megadása és még a plágium gyanújának az elkerülése is! A plagizálás következményeinek részleteiről lásd bővebben a 2.2.3. alfejezetet.

4.4.2 Mi a különbség a bibliográfia és az irodalomjegyzék között?

Az APA hivatkozási stílus 7. kiadásának használatakor Irodalomjegyzéket (azaz a felhasznált hivatkozások listáját) kell használni. Nem kell és nem lehet a dolgozatban bibliográfiát feltüntetni, mivel az tartalmazhat olyan publikációkat is, amelyekre nincs szövegekzi hivatkozás.

4.4.3 Hogyan lehet meghatározni az idézett forrás típusát a megfelelő idézési és hivatkozási formátumhoz?

Ez az útmutató különféle típusú források hivatkozásáról nyújt információkat. Előfordulhat azonban, hogy a hivatkozni kívánt forrás nem felel meg az egyik leírt típusnak sem. Ilyen esetekben az adott forráshoz tartozó alaptípus általános hivatkozásformázási szabályait kell követnie. Válassza ki annak a hivatkozási kategóriának az általános sablonját, amely a legközelebb áll az idézni kívánt műhöz, és ennek megfelelően következetesen adaptálja a formátumot! Ehhez jó kiindulás pont lehet figyelembe venni az alaptípust, hogy ti. egy szöveges, webes vagy audiovizuális műről, esetleg vállalati anyagról vagy szóban elhangzott közlésről van-e szó (Purdue University, n.d., sec. “What do I do if the source-type...”). Nagyon fontos, hogy a megadott információk alapján egyértelműen vissza lehessen keresni a hivatkozott művet, illetve benne a pontos tartalmat.

4.4.4 Honnan kaphatok további segítséget az idézetekkel és hivatkozásokkal kapcsolatban?

Ha további segítségre van szüksége az idézetekkel és hivatkozásokkal kapcsolatban, használhatja az APA 7. kiadású kézikönyvét (American Psychological Association, 2020k) vagy az APA-stílus hivatalos weboldalát a <https://apastyle.apa.org/> linken.

Irodalomjegyzék

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról. Letöltve 2020. augusztus 31.,
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99500117.tv>
- Abonyi-Tóth, A., Farkas, B. P., & Tóth-Mózer, S. (2018). *Mi a MOOC? - leirat*.
<https://mooc.elte.hu/courses/451/pages/mi-a-mooc-leirat>
- Amazon. (2019, augusztus 8.). *2020 Roadmap* [Belső vállalati dokumentum, PowerPoint diáor]. Kiadatlan.
- Amazon. (2020). *Guidelines for performance appraisal during the times of COVID-19* [Belső vállalati dokumentum]. Kiadatlan.
intranet.amazon.com/confidential_information/2020/PA1236551.pdf
- American Psychological Association. (1952). *Publication manual of the American Psychological Association (1st ed.)*.
- American Psychological Association. (2020a). *Conference proceedings*. APA Style.
<https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/examples/conference-proceeding-references>
- American Psychological Association. (2020b). *Data Set References*. APA Style.
<https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/examples/data-set-references>
- American Psychological Association. (2020c). *ISO Standard References*. APA Style.
<https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/examples/iso-standard-references>
- American Psychological Association. (2020d). *Magazine article references*.
<https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/examples/magazine-article-references>
- American Psychological Association. (2020e). *Missing reference information*. APA Style.
<https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/missing-information>
- American Psychological Association. (2020f). *Newspaper article references*. APA Style.
<https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/examples/newspaper-article-references>
- American Psychological Association. (2020g). *Online course or MOOC references*. APA Style. <https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/examples/online-course-references>
- American Psychological Association. (2020h). *Paraphrasing*. APA Style.
<https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/citations/paraphrasing>
- American Psychological Association. (2020i). *Personal communications*. APA Style.
<https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/citations/personal-communications>
- American Psychological Association. (2020j). *PowerPoint slide or lecture note references*. APA Style. <https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/examples/powerpoint-references>
- American Psychological Association. (2020k). *Publication manual of the American Psychological Association (7th ed.)*. American Psychological Association.
<https://doi.org/10.1037/0000165-000>
- American Psychological Association. (2020l). *Quotations*. APA Style.
<https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/citations/quotations>
- American Psychological Association. (2020m). *Quotations From Research Participants*. APA Style. <https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/citations/quoting-participants>
- American Psychological Association. (2020n). *Secondary sources*. APA Style.
<https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/citations/secondary-sources>

- American Psychological Association. (2020o). *TED talk references*. APA Style. <https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/examples/ted-talk-references>
- American Psychological Association. (2020p). *YouTube video references*. APA Style. <https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/examples/youtube-references>
- Andor, G. (2017). *Üzleti gazdaságtan*. Akadémiai Kiadó.
- Andor, G. (2018). *Üzleti gazdaságtan*. Akadémiai Kiadó. <https://mersz.hu/kiadvany/300>
- AUT Literacy for Assessments. (2020). *APA 7 referencing: Getting started* [Videó]. <https://www.youtube.com/watch?v=xZOKIizRGUw>
- Az Európai Parlament és a Tanács 2011/83/EU irányelve (2011. október 25.) a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről. Letöltve 2020. augusztus 31., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0083&from=HU>
- Az Európai Parlament és Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet). Letöltve 2020. augusztus 31., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679&qid=1599341357970&from=EN>
- Az Európai Unió Alapjogi Chartája (2016/C 202/02). Letöltve 2020. augusztus 31., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:12016P/TXT&from=EN>
- Babbie, E. (2003). *A társadalomtudományi kutatás gyakorlata*. Balassi Kiadó.
- Bachmann, R., & Zorn, P. (2020). What drives aggregate investment? Evidence from German survey data. *Journal of Economic Dynamics and Control*, 115, 103873. <https://doi.org/10.1016/j.jedc.2020.103873>
- Balaton, K., Incze, E., Laczkó, M., Szabó, Z. R., Tari, E., & Hortoványi, L. (2016). *Stratégiai menedzsment*. Akadémiai Kiadó. <https://doi.org/10.1556/9789630597838>
- Becker, B. E., Huselid, M. A., & Beatty, R. W. (2009). *The differentiated workforce: Transforming talent into strategic impact*. Harvard Business Press.
- Bethke-Langenegger, P., Mahler, P., & Staffelbach, B. (2011). Effectiveness of talent management strategies. *European Journal of International Management*, 5(5), 524–539. <https://doi.org/10.1504/EJIM.2011.042177>
- Collings, D. G., & Scullion, H. (2008). Resourcing international assignees. In P. R. Sparrow, C. Brewster, & M. Dickmann (Eds.), *International Human Resource Management: A European Perspective* (Second ed., pp. 87–106). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203891391>
- Colquitt, J. A. (2012). Plagiarism policies and screening at AMJ. *Academy of Management Journal*, 55(4), 749–751. <https://doi.org/10.5465/amj.2012.4004>
- Conner, D. R. (1993). *Managing at the speed of change: How resilient managers succeed and prosper while others fail*. Villard Books.
- Dombi, J., & Jónás, T. (2020). *Advances in the Theory of Probabilistic and Fuzzy Data Scientific Methods with Applications* (Vol. 814). Springer International Publishing. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-51949-0>
- Dries, N. (2013). The psychology of talent management: A review and research agenda. *Human Resource Management Review*, 23(4), 272–285. <https://doi.org/10.1016/j.hrmr.2013.05.001>

- ELTE. (2020a). Academic Regulations for Students. In *Eötvös Loránd University Organisational and Operational Regulations* (pp. 1–292). ELTE.
https://www.elte.hu/en/dstore/document/1/ELTE_SZMSZ_II_EN.pdf
- ELTE. (2020b). Hallgatói Követelményrendszer. In *ELTE SzMSz* (pp. 1–296). ELTE.
https://www.elte.hu/dstore/document/689/ELTE_SZMSZ_II.pdf
- ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar Tudományos Tanácsa. (2017). Segédlet a szakdolgozat szakirodalmi hivatkozásainak elkészítéséhez. In ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar Tudományos Tanácsa (Ed.), *Útmutató BA szintű szakdolgozat készítéséhez* (pp. 9–15). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
https://barczy.elte.hu/media/9a/50/06c38e26607778afe752067d4b17cde61466a28c485ee28e6d8fced183fd/Szakdolgoz_utmut_hivatkozas_i_segedlet.pdf
- Farndale, E., McDonnell, A., Scholarios, D., & Wilkinson, A. (2020). Human Resource Management Journal: A look to the past, present, and future of the journal and HRM scholarship. *Human Resource Management Journal*, 30(1), 1–12.
<https://doi.org/10.1111/1748-8583.12275>
- Gallardo-Gallardo, E., & Thunnissen, M. (2016). Standing on the shoulders of giants? A critical review of empirical talent management research. *Employee Relations*, 38(1), 31–56. <https://doi.org/10.1108/ER-10-2015-0194>
- Gigerenzer, G., Czerlinski, J., & Martignon, L. (2006). How Good Are Fast and Frugal Heuristics? In *Heuristics and Biases* (pp. 559–581). Cambridge University Press.
<https://doi.org/10.1017/CBO9780511808098.033>
- Hille, K., Fildes, N., & Liu, Q. (2020, augusztus 21.). US-China: is Huawei ‘too big to fail’? *Financial Times*. <https://www.ft.com/content/2c378685-e04d-40cc-b986-7eef594c7255>
- Hlédik, E. (2019). *Marketing* [Publikált oktatási segédanyag]. Akadémiai Kiadó.
https://mersz.hu/hivatkozas/m482mj_book1#m482mj_book1
- Horner, S. (2017). The Future of Talent Management, Meanings for organisations and educational delivery. In S. Horner (Ed.), *Talent Management in Hospitality and Tourism*. Goodfellow Publishers. <https://doi.org/10.23912/978-1-910158-66-1-3311>
- Hornstein, H. A. (2015). The integration of project management and organizational change management is now a necessity. *International Journal of Project Management*, 33(2), 291–298. <https://doi.org/10.1016/j.ijproman.2014.08.005>
- Ioannidis, N. M., Rothstein, J. H., Pejaver, V., Middha, S., McDonnell, S. K., Baheti, S., Musolf, A., Li, Q., Holzinger, E., Karyadi, D., Cannon-Albright, L. A., Teerlink, C. C., Stanford, J. L., Isaacs, W. B., Xu, J., Cooney, K. A., Lange, E. M., Schleutker, J., Carpten, J. D., ... Sieh, W. (2016). REVEL: An Ensemble Method for Predicting the Pathogenicity of Rare Missense Variants. *The American Journal of Human Genetics*, 99(4), 877–885. <https://doi.org/10.1016/j.ajhg.2016.08.016>
- ISO. (2017). *Quality management — Guidelines for quality management in projects*. (ISO Standard No.10006:2017). <https://www.iso.org/standard/70376.html>
- Jackson, M. O., Leyton-Brown, K., & Shoham, Y. (n.d.). *Game Theory* [MOOC]. Coursera. Letöltve 2020. augusztus 31., <https://www.coursera.org/learn/game-theory-1>
- Kovács, M. (2020, augusztus 14.). Az infláció stabilizálhatja a forintot? *Trendmonitor*. <https://trendmonitor.hu/az-inflacio-stabilizalhatja-a-forintot/>
- Krugman, P. R., & Obstfeld, M. (2003). *Nemzetközi gazdaságtan - Elmélet és gazdaságpolitika*. Panem Kft.
- KSH. (2019, december 12.). *A bruttó hazai termék (GDP) értéke forintban, euróban, dollárban, vásárlóerő-paritáson (1995–2018)*. Összefoglaló Táblák (STADAT). http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qpt015.html
- Lee, C. (2015). *When and How to Include Page Numbers in APA Style Citations*. APA Style Blog. <https://blog.apastyle.org/apastyle/2015/03/when-and-how-to-include-page->

- numbers-in-apa-style-citations.html
- Lund University. (2014). *Different kinds of reference styles*. <https://awelu.srv.lu.se/sources-and-referencing/using-a-reference-style/different-kinds-of-reference-styles/>
- Lyons, D. (2020, június 15.). Don't 'iTune' us: It's geeks versus writers. Guess who's winning. *Newsweek*, 153(24), 27.
- Magyar Jogi Nyelv. (2017). *Szerkesztési útmutató*. https://joginyelv.hu/wp-content/uploads/2017/11/MJNY_Szerkesztesi_utmutato.pdf
- Malter, D. (2014). *Eclipsed and Confounded Identities: When High-Status Affiliations Impede Organizational Growth* (Harvard Business School Strategy Unit Working Paper No. 15-019). <https://doi.org/10.2139/ssrn.2505184>
- Marzagão, D. S. L., & Carvalho, M. M. (2016). Critical success factors for Six Sigma projects. *International Journal of Project Management*, 34(8), 1505–1518. <https://doi.org/10.1016/j.ijproman.2016.08.005>
- Merriam-Webster Dictionary. (n.d.). *Definition of plagiarize*. Letöltve 2020. augusztus 31., <https://www.merriam-webster.com/dictionary/plagiarize>
- Miranda, C. (2019). *Exploring the lived experiences of foster youth who obtained graduate level degrees: Self-efficacy, resilience, and the impact on identity development* (Publication No. 27542827) [Doktori disszertáció, Peperdine University]. <https://pqdopen.proquest.com/pubnum/27542827.html?FMT=AI>
- MTA Könyvtár és Információs Központ. (n.d.). *DOI regisztráció*. Letöltve 2020. augusztus 31., <https://openaccess.mtak.hu/index.php/kiadoknak/doi>
- Perger, J., Péterfi, C., & Ardelean, A. (2020). *Kényszerpihenő helyett túlórák – Avagy kik a COVID-19 nyertesei*. https://www.pwc.com/hu/hu/kiadvanyok/assets/pdf/Kenyyszerpiheno_helyett_tulorak_ava_gy_kik_a_COVID-19_nyertesei.pdf
- PMI. (2017). *A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK® Guide)* (6th ed.). Project Management Institute, Inc.
- Purdue University. (n.d.). *General APA FAQs*. Letöltve 2020. augusztus 31., https://owl.purdue.edu/owl/research_and_citation/apa_style/apa_formatting_and_style_guide/general_apa_faqs.html
- PwC Magyarország. (2020). *Magabiztos vezetők bizonytalan vizeken*. https://www.pwc.com/hu/hu/kiadvanyok/assets/pdf/PwC_CEOSurvey_HU.pdf
- Reizinger, Z. (n.d.). *Megjelent a minőségterv szabvány frissített változata*. Letöltve 2020. augusztus 31., <https://rendszerek.hu/megjelent-a-minosegterv-szabvany-frissített-változata/>
- Russell, K., & Seshagiri, A. (2017, június 16.). *Amazon Is Trying to Do (and Sell) Everything*. The New York Times. <https://www.nytimes.com/interactive/2017/06/16/technology/all-things-amazon-does.html>
- Sárközy, T. (2019). *Üzleti Jog - Gazdasági társaságok státuszjoga az új Polgári Törvénykönyvben* [Publikált oktatási segédanyag]. Akadémiai Kiadó. https://mersz.hu/hivatkozas/m489ujog_book1#m489ujog_book1
- Schaefer, N. K., & Shapiro, B. (2019, szeptember 6.). New middle chapter in the story of human evolution. *Science*, 365(6457), 981–982. <https://doi.org/10.1126/science.aay3550>
- Sedláček, T. (2012). *A jó és a rossz közgazdaságtana*. HVG Kiadó Zrt.
- Sharkey-Smith, M. (2014). *Patchwork paraphrasing*. <https://waldenwritingcenter.blogspot.com/2014/05/patchwork-paraphrasing.html>
- Silva, C., Lima Santos, L., Gomes, C., & Malheiros, C. (2020). Assessing the liquidity in Portuguese hotel companies. In S. Teles, P. Almeida, M. Franco, & J. P. Jorge (Eds.), *XI International Tourism Congress - The Image and Sustainability of Tourism Destinations (Proceedings Book)* (pp. 74–86). Centre for Tourism Research, Development and

- Innovation (CiTUR).
- Simon, H. A. (1955). A behavioral model of rational choice. *The Quarterly Journal of Economics*, 69(1), 99–118.
- Simon, H. A. (1956). Rational choice and the structure of the environment. *Psychological Review*, 63(2), 129–138. <https://doi.org/10.1037/h0042769>
- Sinek, S. (2009, szeptember). *How Great Leaders Inspire Action* [Videó]. TED Conferences. https://www.ted.com/talks/simon_sinek_how_great_leaders_inspire_action
- Study & Learning Centre RMIT. (2015). *Plagiarism - Deliberate & accidental plagiarism*. https://www.dlswb.rmit.edu.au/lsu/content/1_StudySkills/study_tuts/plagiarism_LL/deliberate.html
- Szekeres, B. (2020). Nemzetközi számvitel II. 3-4. előadás [Egyetemi előadás]. In B. Szekeres, *Nemzetközi számvitel II*. Panopto@ELTE-IBE. <https://eltegti.cloud.panopto.eu/Panopto/Pages/Viewer.aspx?id=7661db49-4107-4a24-9b4b-aba001215e1e>
- Teles, S., Almeida, P., Franco, M., & Jorge, J. P. (Eds.). (2020). *XI International Tourism Congress - The Image and Sustainability of Tourism Destinations (Proceedings Book)*. Centre for Tourism Research, Development and Innovation (CiTUR). <https://doi.org/10.12962/j23546026.y2018i6.4677>
- The International DOI Foundation. (2020). *Key Facts on Digital Object Identifier System*. <https://www.doi.org/factsheets/DOIKeyFacts.html>
- The University of Chicago. (2017). *The Chicago Manual of Style Online: Chicago-Style Citation Quick Guide*. https://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide.html
- The University of Chicago Press. (n.d.). *Turabian, A Manual for Writers: Citation Quick Guide*. Letöltve 2020. augusztus 31., <https://www.chicagomanualofstyle.org/turabian/citation-guide.html>
- Tokár-Szadai, Á. (2020). A vezetési tanácsadási szolgáltatás igénybevétele speciális okainak változása 2001 és 2016 között. *Gradus*, 7(2), 259–269.
- Tóth, G., Hlédik, E., & Fodor, M. (2010). Pálinkával kapcsolatos fogyasztói percepciók és preferenciák elemzése kvalitatív kutatás eredményeinek tükrében. *Vezetéstudomány*, 45(2), 11–15.
- Ungvári, Á., & Hojnyák, D. (2020). Az Európai Unió egyes tagállamainak koronavírus-járványra adott válasza, különös tekintettel a vizsgált államok által bevezetett különleges jogrendi szabályozásra. *Miskolci Jogi Szemle*, 15(1), 122–138.
- University of Bristol Faculty of Arts. (n.d.). *A Guide to Referencing Academic Work: Harvard (author-date) referencing system*. Letöltve 2020. augusztus 31., http://www.bristol.ac.uk/arts/exercises/referencing/referencing_skills/page_24.htm
- Vajta, Z. (2019). *A 2008-as válság Magyarországi hatásainak makrogazdasági elemzése* [BSc szakdolgozat, BCE Közgazdaságtudományi Tanszék]. <http://szd.lib.uni-corvinus.hu/12316/>
- Wager, E. (2011). *How should editors respond to plagiarism? COPE Discussion Document*. COPE (the Committee On Publication Ethics). http://publicationethics.org/files/COPE_plagiarism_discussion_doc_26_Apr_11.pdf
- Western Oregon University Hamersly Library. (2020). *Chicago Style Guide, for 17th Edition*. <https://research.wou.edu/c.php?g=551307&p=3784519>
- What is Plagiarism?* (2017). Plagiarism.Org. <https://www.plagiarism.org/article/what-is-plagiarism>

Függelék

A. A hivatkozási rendszerek áttekintése

Számos hivatkozási rendszert használnak tudományos publikáláshoz, „egy, általánosan elfogadott módszer” nem létezik. A források rögzítésének módja alapján a tudományos hivatkozási stílusokat három fő kategóriába lehet sorolni: lábjegyzetes/végjegyzetes rendszerek, zárójeles (vagy szerző-évszám) és számozott rendszerek (Lund University, 2014). Ezekben a rendszerekben belül több hivatkozási stílus is létezik, amelyek követelményei némiképp különböznek.

a) Lábjegyzetes/végjegyzetes (vagy lábjegyzeteket és bibliográfiát alkalmazó) hivatkozási stílusok

A lábjegyzetes/végjegyzetes rendszerek, amelyek népszerűek a humántudományokban, ideértve az irodalmat, a történelem és a művészetet (The University of Chicago Press, n.d.), a hivatkozásokat lábjegyzetek vagy végjegyzetek tartalmazzák (Lund University, 2014). Ezekben a lábjegyzetes/végjegyzetes rendszerekben a „forrásokat általában külön bibliográfiában is felsoroljuk”¹⁹ (The University of Chicago Press, n.d., para. 3). Amint a Lund University (2014) anyaga kifejti, a jegyzeteket számjegyek jelölik, amelyek a teljes hivatkozással ismét megjelennek lábjegyzetben (az adott oldal alján) vagy végjegyzetben (a teljes szöveg után). Például az **Oxford** és az **MHRA** ilyen hivatkozási stílusokra. Felhívjuk a figyelmet, hogy bár terminológiailag nem teljesen helyes, a lábjegyzetes/végjegyzetes hivatkozási rendszereket „oxfordi rendszernek” is nevezik.

A következő kivonatok, amely példákat mutat a lábjegyzetes/végjegyzetes hivatkozási rendszerre, A jó és a rossz közgazdaságtana c. könyvből (Sedláček, 2012, p. 289) származnak:

„Ahogy Slavoj Žižek mondja,¹¹ az embernek meg kell mutatni, hogy mire vágyjon (és e tekintetben a reklámok kulcsfontosságú szerepet töltenek be társadalmunkban¹²).”

Az adott oldal kapcsolódó lábjegyzetei a következők voltak:

¹¹ *The Pervert's Guide to Cinema* (A perverz mozikalauza). Rendező: Sophie Fiennes. Bemutatója: Slavoj Žižek. 2006., film.

¹² A reklámok esetében a szükségesség és a hasznosság egymással kölcsönös viszonyban áll. Nem csak a reklámoknak van szükségük fogyasztókra, hanem a fogyasztóknak is szükségük van reklámokra – hogy megmondják nekik mit kellene akarniuk. Továbbiakért lásd John Boli: i. M. 105. Erre mondta Rushdie: „Nem csoda, hogy népszerű volt a reklám. Jobbá tette a dolgokat. Megmutatta az utat.” Salman Rushdie: *Fúriadüh* (Fury). Ford.: Greskovits Endre. Budapest, Ulpius-ház, 2003. 53.”

Ungvári és Hojnyák (2020) cikkükben szintén a lábjegyzetes/végjegyzetes hivatkozási rendszert használták.

„Magyarországon a koronavírus-járvány március elején való megjelenésére reagálva a kormány március 11-i rendeletével az ország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett, az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány következményeinek elhárítása, illetve a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében.² A veszélyhelyzet³ – amely egyike az Alaptörvény által meghatározott hat különleges jogrendi esetkörnek⁴ – élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető elemi csapás

¹⁹ A dokumentum szerzőjének saját fordítása.

vagy ipari szerencsétlenség esetén, valamint ezek következményeinek az elhárítása érdekében hirdethető ki.” (Ungvári & Hojnyák, 2020, p. 123)

A 123. oldal vonatkozó lábjegyzetei a következők voltak:

² 40/2020. (III. 11.) Kormányrendelet a veszélyhelyzet kihirdetéséről.

³ Magyarország Alaptörvénye (továbbiakban: Alaptv.) 53. cikk.

⁴ A különleges jogrend magyarországi szabályozása kapcsán lásd bővebben: Till Szabolcs: Különleges jogrend, in: Internetes Jogtudományi Enciklopédia, Alkotmányjog rovat (szerk.: Jakab András – Fekete Balázs), 2019. A tanulmány elérhetősége: <http://ijoten.hu/szocikk/kulonleges-jogrend> [letöltve: 2020.04.28.]; Jakab András – Till Szabolcs: A különleges jogrend, in: Bevezetés az alkotmányjogba (szerk.: Trócsányi László – Schanda Balázs), Budapest, HVG-ORAC, 2019, 435–460. o.; Csink Lóránt: Mikor legyen a jogrend különleges?, *Iustum Aequum Salutare*, 13 (2017) 4., 7–16. o.”

b) Zárójeles vagy szerző-évszám hivatkozási rendszerek

„Zárójeles vagy szerző-dátum stílusok esetében a szövegek közötti hivatkozásokat zárójelben adjuk meg a hivatkozást tartalmazó mondat mondatvégi pontja előtt”²⁰ (Lund University, 2014). Emiatt csak a szerző neve, a forrás dátuma és (ha szükséges az oldalszámok) szerepel a szöveg törzsében, míg az összes többi információ, például a mű címe, az elérés helye és a kiadás részletei a mű végén található irodalomjegyzékben vannak megadva (University of Bristol Faculty of Arts, n.d.).

A Western Oregon University Hamersly Library (2020) szerint ezt a rendszert leginkább a természet- és a társadalomtudományban használják. A Bristol Egyetem Művészeti Karának (n.d.) anyaga kiemeli, hogy a zárójeles hivatkozási rendszerek mind a tudományos szövegek szerzői, mind azok olvasói számára vonzóak. Egyrészt gazdaságos így az írás, mivel ugyanazt az információt nem jelenik meg kétszer a lábjegyzetben és a bibliográfiában is; másrészt „[s]okan úgy találják, hogy . . . az olvasás folyamata kevésbé szaggatott, mivel figyelmüket nem irányítják állandóan a szövegből lábjegyzetekre vagy végjegyzetekre”²¹ (University of Bristol Faculty of Arts, n.d., para. 6). Azonban időigényes lehet mindig ellapozni az irodalomjegyzékhez, különösen, ha viszonylag sok forrást hivatkozik a szöveg. Az **APA**, a **Harvard** vagy az **MLA** például ilyen zárójeles hivatkozási stílusok (Lund University, 2014). Felhívjuk a figyelmet, hogy noha terminológiailag nem teljesen helyes, a szerző-dátum hivatkozási rendszereket általában „harvardi rendszernek” is nevezik (lásd pl. University of Bristol Faculty of Arts (n.d.)).

A 3.1.3. alfejezetben talál APA-stílusú példákat.

c) Számozott hivatkozási rendszerek

„Számozott stílusokban a forrásokra szögletes zárójelben vagy felső indexben arab számokkal hivatkozunk, a hivatkozásokat pedig a szöveg után, egy számozott hivatkozási listában soroljuk fel.”²² – ismerteti a vonatkozó információkat a Lund Egyetem (2014, para. 10) weboldala. A hivatkozások számozása a szövegben való első megjelenésük sorrendjében történik; a **Vancouver** és az **IEEE** például ilyen számozott stílusok (Lund University, 2014). Érdeemes megjegyezni, hogy habár terminológiailag nem teljesen helyes, a számozott hivatkozási

²⁰ A dokumentum szerzőjének saját fordítása.

²¹ A dokumentum szerzőjének saját fordítása.

²² A dokumentum szerzőjének saját fordítása.

rendszereket általában „Vancouver rendszernek” is nevezik. Az alábbi példák Tokár-Szadai (2020, pp. 262, 269) munkájából származnak:

Szövegközi hivatkozások: „Az empirikus felmérés alapjául szolgáló tanulmányok főként angol és német nyelvű [3] [13] [14] és magyar szerzők munkái [15] [16] [sic] melyekben kiemelésre kerülnek azok a tényezők, melyek a tanácsadók igénybevételét motiválják.”

Az irodalomjegyzék vonatkozó elemei:

[3] Kubr, M. (ed.) [2002]: Management consulting A guide to the profession (fourth edition) ILO Geneva p.10

[13] Woog Marc. A - Rüeger Brian [1997]: Die Unternehmensberatung im Umbruch, IO Management 11 / 1997

[14] Höselbarth, F. (2000): Veränderungsbereitschaft als Methode, Managementberater 2000. March

[15] Poór J. [2010]: Menedzsment tanácsadási kézikönyv Akadémiai Kiadó, Budapest p. 696

[16] Szilágyiné Fülöp E. (2015): A kamarák vállalkozásfejlesztési tevékenysége különös tekintettel a szolgáltatások megítélésére –BOKIK esettanulmány In: Veresné Somosi Mariann, Lipták Katalin (ed.) „Mérleg és Kihívások” IX. Nemzetközi Tudományos Konferencia = „Balance and Challenges” IX. International Scientific Conference: Konferencia Kiadvány = Proceedings 948 p. ISBN 978-963-358-098-1 pp. 903-912.

d) „Vegyes” hivatkozási rendszerek

Megjegyzendő, hogy a fent említett stílusok nemcsak az idézetek és hivatkozások formázására vonatkoznak, hanem a(z angol nyelv) megfelelő (és következetes) használatára vonatkozó stílusútmutatók is. Érdeemes továbbá azt is tudni, hogy „a **Chicago stílusú** forrásmegjelölésnek kétféle változatba van: (1) lábjegyzetek és bibliográfia, valamint (2) szerző-évszám”²³ (The University of Chicago, 2017, para. 1).

---

²³ A dokumentum szerzőjének saját fordítása.